Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

◆ № 63 (563) ◆ Вівторок, 6 квітня 1993 року ◆ Ціна 15 крб.

БЕЗ ПОСЕРЕДНИКІВ

Зустріч Голови Верховної Ради України Івана Плюща з представницькою делегацією конгресу Сполучених Штатів на чолі з лідером більшості палати представників Річардом Гепардом відбулася учора в Києві. З українського боку у ній також узяли участь перший заступник глави парламенту В. Дурдинець, голови кількох постійних Комісій Верховної Ради республіки та інші народні депутати, заступник міністра закордонних справ Б. Тарасюк.

Вагомість проблем, які детально обговорили законодавці двох країн, варта кількох таких зустрічей. Однак їх можна об'єднати в три блоки. По-перше, американців цікавила позиція України щодо ратифікації СТАРТ-1 і приєднання нашої держави до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

— Ті гарантії ядерної безпеки України, які вже існують у вигляді заяви екс-президента Буша про те, що США активізуватимуть роботу Ради Безпеки ООН в разі нападу на нашу країну, не можуть задовольнити нас, — сказав голова постійної Комісії Верховної Ради республіки у закордонних справах Д. Павличко. — Нам потрібні політичні гарантії, оформлені у певній юридичній формі. На цій зустрічі ми порушили згадане питання. Однак американська сторона не відповіла, чи готова прийняти таку пропозицію.

По-друге, йшлося про взаємовідносини нашої республіки з Росією та їх спірні моменти. Обговорювали на зустрічі також і питання українсько-американського економічного співробітництва на рівноправній основі. Наголошувалося, що необхідно законодавчо заохочувати американські ділові кола вкладати інвестиції в українську економіку, і в такий спосіб сприяти подоланню кризи в народному господарстві України.

— Ми мали змогу без посередників ознайомитися з тими проблемами, що їх нині вирішує ваша республіка, — заявив по закінченню зустрічі Р. Гепард. — Також віднайти нові шляхи співробітництва між законодавчими органами двох держав. Ми приїхали до Києва з розумінням, яку важливу роль грає Україна у світі, і хочемо поглибити його й донести до народу Америки.

З РОБОЧОЮ ПОЇЗДКОЮ

Президент України Леонід Кравчук відбув учора в Одесу. Передбачається, що в ході одноденної робочої поїздки він відвідає селекційно-генетичний інститут, Державну морську академію, кабельний завод, порт «Южный». Глава Української держави матиме розмови з робітниками, вченими, інженерно-технічними працівниками, керівниками підприємств і установ. Відбудеться також його зустріч з керівництвом області.

БУДЕ ВІЛЬНА МИТНА ЗОНА

Перше засідання робочої групи, створеної для підготовки установчої документації на вільну митну зону «Чоп — Інтер—Порт», відбулося в Ужгороді. В її складі — керівники області, представники ділових кіл, митники, залізничники, науковці. «Чоп—Інтер—Порт» створюється за розпорядженням Президента України Леоніда Кравчука. Не випадкова і географічна «прив'язка» проекту: прикордонне місто Чоп — потужний залізничний вузол, через який здійснюється більшість експортно-імпортних перевезень України, а також інших держав СНД.

На засіданні відзначалося, що ця вільна митна зона — тринадцята у світі. На її організацію та облаштування потрібно 90 мільйонів доларів, але ці кошти окупляться вже через два з лишком роки. Всі роботи передбачено виконати за 38 місяців.

ЗНАК ПОПЕРЕДЖЕННЯ

До перемоги комуністичної праці ми вже не прийдемо.

Такий остаточний і безповоротний висновок зробили у колгоспі «Ясногородка» Макарівського району Київської області. Стенд із профілем вождя, щоправда, про всяк випадок ще залишили, але портретів тих, хто незважаючи ні на що, «прийшов», на ньому більше не вивішують. І стоїть стенд сиротою біля колгоспної контори, як попереджаючий знак перед дорогою, по якій і справді прийти куди-небудь неможливо — ні до «перемоги комуністичної праці», ні до ринку, ні до самої колгоспної контори.

Все у нас тече, кажуть з цього приводу в «Ясногородці», але нічого не міняється...

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

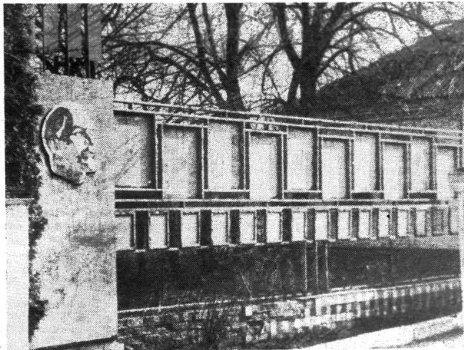

Експрес-інформація

ПРИКРІ ІНЦИДЕНТИ

4 квітня о 22.00 біля севастопольського ресторану «Дельфін» по патрулю Чорноморського флоту зроблено два постріли з пістолета. Начальник патруля лейтенант С. Мацола відповів одним пострілом угору і двома — навздогін по невідомих, котрі втекли на автомобілі. УВС Севастополя встановило власника машини і вживає заходів щодо його затримання. А 31 березня п'ятеро невідомих у формі морських піхотинців напали на окрему роту ППО України, побили кількох солдатів, намагались заволодіти зброєю. На жаль, командир частини надто пізно доповів про це командуючому ВМС України. Командування бригади морської піхоти ЧФ заявило: навчань у той час не проводилось і відсутніх у частині не було.

«АГРОТЕХ-93»

Ще ніколи в столиці України не працювала міжнародна виставка, на якій експонувалася б така кількість найновішої техніки і передових технологій, як на «Агротех Україна-93». Вона відкрилася на території Республіканського центру виставок і ярмарків.

Той факт, що до нас приїхало понад 120 зарубіжних фірм з 12 країн світу є яскравим свідченням великого інтересу до України, сказав, виступаючи на відкритті виставки, міністр сільського господарства і продовольства України Юрій Карасик. А тут є на чому зупинити свій погляд: трактори і сільськогосподарські машини, найновіші технології виробництва насіння зернових і кормових культур, техніка для обробної промисловості та машини для пакування сільськогосподарської продукції, обладнання для утримування худоби, двигуни та багато іншого. У дні роботи виставки, яка продовжиться до 7 квітня, відбудеться широкий обмін інформацією між спеціалістами України і зарубіжних країн.

У ПАРТНЕРСЬКОМУ ДУСІ

Завершилася російсько-американська зустріч на найвищому рівні, яка тривала два дні у канадському місті Ванкувері. По її закінченню Президент США Б. Клінтон та Президент Росії Б. Єльцин підписали спільну декларацію. За повідомленням ІТАР — ТАРС, у цьому документі керівники двох країн заявили про бажання й надалі розвивати динамічне й ефективне російсько-американське партнерство, яке, на їхню думку, має стати важливим фактором зміцнення міжнародної стабільності.

Як зазначено у ванкуверській декларації, Президент Б. Єльцин наголосив на твердій відданості Росії розвитку демократії, вищості права та ринковій економіці. Б. Клінтон, зі свого боку, запевнив російського колегу в активній підтримці, яку надаватимуть Сполучені Штати народові Росії. Узгоджено також новий пакет двосторонніх програм та заходів, що повинні забезпечити успішний перехід російської економіки на ринкові рейки.

Щодо ядерного роззброєння, то обидва президенти наголосили: вони очікують від усіх республік колишнього СРСР, які поки що не є учасницями Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, негайного приєднання до нього.

У Ванкувері також досягнуто домовленості регулярно проводити такі зустрічі.

До візиту в Україну

Сьогодні до Києва з офіційним візитом прибуває парламентська делегація Румунії на чолі з головою Палати депутатів Андріану Нестасе. У програмі візиту делегації — зустрічі з Головою Верховної Ради України Іваном Плющем, Президентом України Леонідом Кравчуком, керівниками Кабінету міністрів, інші заходи. Румунські парламентарії також відвідають Чернівецьку область.

Народний депутат України А. ТОЛСТОУХОВ:

«МИ НЕ СТАНЕМО КИШЕНЬКОВОЮ ПАРТІЄЮ»

Заява оргкомітету громадсько-політичного об'єднання Трудовий Конгрес України, надрукована в нашій газеті 30 березня, одразу викликала великий інтерес людей. Редакцію буквально захлиснула хвиля телефонних дзвінків і листів. Читачі цікавляться, хто ініціатори нового політичного руху, які сили стоять за ними, коли відбудеться перший з'їзд об'єднання.

Отож ми попросили відповісти на ці та інші питання члена оргкомітету ТКУ, народного депутата України Анатолія ТОЛСТОУХОВА.

— Чесно кажучи, — сказав він, — ми не чекали такої бурхливої реакції на нашу заяву. Не тільки до редакції, а й у оргкомітеті прозвучало немало телефонних дзвінків, йдуть листи. Людей цікавить, справді, те, хто за цією заявою стоїть, що це за партія буде, коли відбудеться її з'їзд, пропонують свою готовність до співробітництва. Телефонують представники різних фракцій, працівники Рад усіх рівнів, підприємці, члени молодіжних, профспілкових організацій.

Цей інтерес певною мірою зумовлений тим, що люди стомилися від політики і політиків. Різні партії, які з'явилися в Україні, народжувалися на хвилі політичного піднесення. Ми ж об'єднуємося в нелегкий для України час, коли розгулялася економічна й політична криза. Очевидно, ми своєю заявою дуже точно зреагували на об'єктивну потребу суспільства.

— Так хто ж стоїть за підписами оргкомітету цієї партії? Чи це об'єднання не є партією?

— Ця організація при реєстрації носитиме всі ознаки партії. Неважко здогадатися, що при нинішній ситуації в суспільстві не так багато часу лишилося до нових виборів, і до них готуватися треба заздалегідь.

— Значить, Трудовий Конгрес України буде партією парламентського типу?

— Ми не робимо ніякого секрету з того, що об'єднання хоче брати активну участь у виборах. Хто за ним стоїть? Взагалі, перші голоси про необхідність створення такого центристського об'єднання прозвучали десь з рік тому, але ми не поспішали, на кшталт інших партій, які народжувались на вулицях або в кулуарах, гучно заявляти про себе.

Спочатку це був дискусійний клуб, який заснували депутати, але на ці зустрічі приходили вчені, представники президентських, урядових структур. Ми намагалися конструктивно працювати, розробляли економічні та політичні концепції. Потім дискусійний клуб виріс в іноваційний центр «Справедливість», де вже з'явилися робочі органи, ознаки певної організації. Там-то й виникла ідея розробки комплексної програми економічних реформ в Україні, її ринкової трансформації. Зараз програма проходить експертизу в різних наукових зарубіжних центрах. Ми відчули, що, дійсно, щось можемо і пора організуватися в щось значиміше. Ось так ми й прийшли до ідеї утворення партії центристського, конструктивного типу.

У нашому уявленні це повинна бути організація, яка, спираючись на різні соціальні шари в суспільстві, може об'єднати в своїх рядах не демагогів, а справжніх професіоналів, прагматиків, які ставитимуть перед собою реальні економічні, а не суто ідеологічні завдання, консолідуючи суспільство, а не роздираючи його.

— Отже, ми можемо сказати, що ця партія виникла з надр депутатського корпусу?

— Не зовсім. Адже поряд з депутатами в іноваційному центрі плідно працювали вчені й підприємці. Назву тільки окремі імена: Анатолій Матвієнко, Микола Спис, Георгій Ходоровський, Олександр Разумков, професор Гальчинський, доктор історичних наук Мальчин і багато інших. Активно працювали з нами представники депутатського корпусу, Спілки орендарів, Всеукраїнського об'єднання підприємців, Спілки малих підприємств, різних галузевих профспілок, директорського корпусу, молодіжних організацій.

Про ще одну особливість нашого об'єднання хочу сказати. Часто якось партія спочатку гучно заявляла про себе, а потім думала, якою буде її програма і лице. Ми ж навпаки: створили чітку програму економічної діяльності, національно-державного устрою України, інші проекти і тепер шукаємо людей, які були б готовими їх реалізувати.

Хочу додати, що координатор оргкомітету — член Президії Верховної Ради А. Матвієнко.

На організаційному засіданні ми вирішили, що з'їзд ТКУ має відбутися 24 квітня цього року. Нам є з чим вийти на люди, є що їм сказати. Ми не станемо кишеньковою партією при якійсь одній державній чи політичній структурі, яка обслуговувала б тільки певну гілку влади або групу людей якогось одного соціального прошарку чи світогляду.

Інтерв'ю взяв Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

КОЛЕСО РОЗКРУЧУЄТЬСЯ

Лозунг «Україна — в небезпеці!» було піднято минулої неділі на багатотисячному віче у Тернополі.

На Театральному майдані перед подолянами виступили, крім місцевих лідерів політичних організацій, голова ДемПУ народний депутат України Володимир Яворівський, заступник голови УРП Левко Горохівський, народний депутат України Лариса Скорик.

Промови були різні за стилем і ораторським темпераментом, але біль один: хасбулатовщина дає рясні сходи на українському терені, прокомуністичні сили намагаються повернути республіку у ярмо колишнього Союзу. Отож конгрес національно-демократичних сил планує провести всеукраїнську акцію з розпуск Верховної Ради і встановлення в Україні президентської форми управління. З іншого боку, як заявила Скорик, народні депутати України розпочали збір підписів депутатів-демократів про дострокове припинення своїх повноважень. Як тільки набереться 145 підписів, колективна заява буде офіційно зареєстрована, і в такий спосіб демократичні сили припинять діяльність компартійної більшості у Верховній Раді. У цих великих акціях КНДС сподівається на підтримку тернополян.

На віче виступив представник Президента в області професор пан Роман Гром'як. Охарактеризувавши економічну ситуацію в області, він закликав усіх демократів не тільки говорити про незалежність, а кожному впрягатися в плуга конкретної господарської діяльності. Професор з болем говорив про підготовку до весняно-польових робіт, про безініціативність на місцях, наводив чимало прикладів, коли демократи самі чинять більше шкоди державності України, аніж зовнішні сили.

Того ж дня народні депутати України зустрілися з трудовими колективами у містах і селах області. А тим часом члени УРП провели свою обласну звітно-виборну конференцію.

Одне слово, колесо політичних баталій набирає на Тернопільщині серйозних обертів.

Михайло ВАСИЛАШКО.

ТОЙ, ХТО РИЗИКУЄ «СПІЛЬНОЮ» КИШЕНЕЮ, НЕ РИЗИКУЄ НІЧИМ

Точка зору

В Україні йде цілеспрямований наступ на паростки ринкової економіки. Це видно хоча б із того, що штучно руйнуються зв'язки між державними та комерційними структурами, відроджується система держзамовлень, різко скорочені податкові пільги малим підприємствам, розриваються договори на оренду підприємства, приміщень державних (а інших у нас немає) нежилих та виробничих приміщень. І це тоді, коли у торгівлі майже зникли з прилавків товари, вироблені державними підприємствами. Не секрет, що навіть поставки значної частки пального в Україну здійснюються недержавними організаціями.

Сьогодні очевидно, що адміністративно-командна система, яка збанкрутіла, але чіпляється за життя, вже не має сил, щоб нагодувати і вдягти народ. Замість того, щоб всіляко розвивати економічні стимули до зростання виробництва, наповнення ринку України товарами (а це зроблять тільки зацікавлені в роботі підприємці), уряд видає декрети, що по суті своїй є батогом для економіки України. Зокрема, йдеться про обов'язкову перереєстрацію підприємств зі змішаною формою власності до 1 квітня 1993 року, які призведуть до ліквідації більшості з них. Логіка тут проста: державні фонди, нажиті за рахунок праці всього народу, мають належати лише обраній частині суспільства — державним чиновникам, котрі, звичайно ж, не бажають ділитися з другою, «антинародною» частиною — підприємцями.

Розгорнуто роботу з посилення відповідальності за «незаконну торгівлю», прорахунки у сплаті податків, котрих підприємці не можуть не припускатися за вакханалії, безкінечної зміни до кінця не відпрацьованих законодавчих актів, що викликають безліч запитань не тільки у керівництва підприємств, а й у податкових та фінансових працівників.

А Верховна Рада України тим часом узяла, як відзначили в народі, «декретну відпустку», і цілеспрямовано займається словесними баталіями. І це не дивно, адже більша частина її депутатів не дуже підтримує ринкові реформи, передачу основних засобів виробництва, в першу чергу землі, народові. А без кровної зацікавленості виробників у зростанні випуску товарів для народу (її має тільки власник, господар, а не державний чиновник, який ризикує не власною, а «спільною» кишенею) економіка України скоро остаточно впаде «на обидві лопатки». Тоді, мабуть, і буде досягнуто жаданої мети: зупинити подальший спад виробництва — лежачий не впаде.

Що ж роблять у цих, надзвичайних для народу України, обставинах державні профспілки?

На недавній зустрічі з Президентом України Л. Кравчуком голова Федерації профспілок України О. Стоян обговорював «найважливіше» для нього питання... про необхідність заборони державним підприємствам продавати продукцію підприємства комерційному секторa. І це тоді, коли з боку керівництва ФПУ немає й натяку на рішучі дії проти підготовленого урядом антипрофспілкового проекту нового Кодексу законів про працю. Відомо, що цим проектом геть відкидаються завойовані десятиріччями права профспілок на управління соціальним страхуванням, використання санаторіїв, будинків відпочинку, що перебувають у їхньому віданні, узгодження встановлення умов праці та її оплати. Тобто йдеться про права, що їх профспілки мали навіть за найтяжчих часів застою. ФПУ йде назустріч вимогам уряду про повне одержавлення Фонду соціального страхування, про передання його разом з іншими позабюджетними засобами в пряме управління державних структур. У цій справі досяг успіху голова Фонду О. Єфіменко, котрий зовсім недавно був водночас і головою Федерації незалежних профспілок України (нині — ФПУ). Саме тепер його численні циркуляри сповнені грубих випадів проти профспілкових об'єднань, що не входять до ФПУ і, звичайно, мають власні фонди соціального страхування. Більше того, О. Єфіменко під загрозою притягнення «інакомислячих» до відповідальності наполегливо вимагає об'єднати фонди соцстраху всіх профоб'єднань у фонд, яким він керує.

Федерація профспілок України «Солідарність» вважає за свій обов'язок виступити проти антиринкової позиції керівництва держави і керівників державних профспілок, котрі запобігливо йому допомагають. «Солідарність» рішуче відкидає спробу позбавити профспілки прав, передбачених діючим законодавством, про що відверто заявила в листі Прем'єр-міністрові України Л. Кучмі. Ми сподіваємось також, що звернення нашої федерації, надіслані в березні 1993 року віце-прем'єрові В. Пинзенику, Міністерству праці, Мінфіну та Мінюстові України, зможуть перешкодити прийняттю антипрофспілкового законодавства.

Юрій ПИВОВАРОВ, голова Федерації профспілок України «Солідарність».

P. S. Коли верстався номер, прес-служба ФПУ «Солідарність» повідомила, що у фінансові управління областей та міст України надійшов лист за підписом заступника міністра фінансів України П. Сліпченка та голови Фонду соціального страхування України О. Єфіменка, котрим вони доручають своїм органам на місцях перевірити профспілкові організації Федерації профспілок України «Солідарність», Всеукраїнського об'єднання солідарності трудящих (ВОСТ), Федерації профспілок працівників кооперації та інших форм вільного підприємництва, Солідарних профспілок України, Незалежної профспілки гірників України (НПГУ), Профспілки працівників іноваційних та малих підприємств України й інших профоб'єднань, котрі не входять до Федерації профспілок України і не перераховують кошти соціального страхування у фонд, яким керує О. Єфіменко. Як то кажуть, коментарі зайві. Використовуючи державні важелі, ведеться відвертий натиск на профспілки, що не входять до Федерації профспілок України (колишньої Укрпрофради), керівництво котрої, схоже, як і в застійні часи, менше від усього стурбоване питаннями правового та соціального захисту трудящих.

ХТО НА НАРАДУ, ХТО НА «ФРОНТ»

Наприкінці минулого тижня у Севастополі відбулася нарада заступників та консультантів глав адміністрацій усіх областей України. У нараді взяли участь керівник служби Президента України з питань внутрішньої політики Микола Михальченко, представники уряду. Гості побували на підприємствах міста, ознайомилися з наявними в ньому проблемами, одержали вичерпну інформацію щодо Чорноморського флоту та ВМС України.

У Севастопольському культурному центрі відбувся «круглий стіл» політичних партій та рухів міста за участю гостей. На жаль, предметної розмови тут не відбулося, оскільки вже вкотре продемонстрували свою нетерпимість крайні політичні сили — представники «Фронта национального спасения» і Всекримського руху виборців за Республіку Крим. Представник Президента України в Севастополі Іван Єрмаков прокоментував це так: «Що б не робилося у місті, «Фронт» та його прихильники не згодні. Вимагали вільної економічної зони — тепер же самі виступають проти цього...»

Гості Севастополя мали нагоду переконатися, що напруженість у місті намагається нагнітати вузьке коло людей. Ось і під час засідання «круглого столу» біля культурного центру зібралося з 25 громадян похилого віку з антиукраїнськими плакатами.

Олександр ПІЛАТ, власний кореспондент «Голосу України».

Уточнення

Декрет Кабінету міністрів України «Про доповнення до статті 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» № 29 від 26.03.93 р. передчасно опубліковано в нашій газеті № 62 за 3.04.93 р. Про набрання чинності цього декрету буде повідомлено додатково.

БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: НЕЛЕГКИЙ ШЛЯХ СТАНОВЛЕННЯ

Політика національної безпеки — відносно новий елемент вітчизняної політичної практики. Ми поступово звикаємо до цього поняття, але не завжди чітко усвідомлюємо його зміст.

В сучасному світі національна безпека — це конкретний напрямок політичної діяльності, пов'язаний з виявленням, профілактикою та подоланням того, що деструктивно впливає на усталене існування країни, її громадян, важливих суспільних і державних інституцій. Політика національної безпеки здійснюється з метою уникнення втрат, які погіршують життя людей, знижують потенціал нормального розвитку країни, унеможливлюють втрати того, що для народу країни є реальною цінністю (ресурсів, виробничих перспектив, культурних надбань, ефективних інститутів управління тощо).

Кожний з нас зацікавлений в збереженні і примноженні особисто цінного; це його інтерес. Збереження ж того, що підтримує життєдіяльність всіх громадян на певному рівні стабільності й добробуту, забезпечує злагоду і порядок, що, інакше кажучи, є цінним для людини, держави, суспільства в цілому, виступає вже як інтерес національний. Про політичну категорію «національні інтереси» тут згадано не випадково. Адже кожен, хто усвідомлює свій інтерес, обирає тим самим і певну стратегію безпеки, бо чітко знає, що його потрібно захищати й підтримувати. Національні інтереси є об'єктом визначення і захисту з точки зору національної безпеки країни.

Справжній політик оцінює ситуацію з того, які комбінації загроз виникають, як вони прогресують, які наслідки тягнуть за собою. Погіршення ситуації, навіть незначне, може свідчити про помилки у визначенні ступеня небезпеки тієї чи тієї загрози, про неадекватність вжитих заходів.

В Україні результати функціонування системи національної безпеки для більшості її громадян поки що непомітні. Тут немає нічого дивного, бо й сама Українська держава недавно народилася, а спеціалізована система національної безпеки ще молодша. Проте потенціал цієї системи дуже значний, і його не можна не брати до уваги навіть тепер, за умов різкого погіршення соціально-економічної ситуації в країні.

Може постати резонне запитання: хіба безпека країни — то не турбота відомств і керівництва? Якщо небезпечні явища простежуються, наприклад, у міжнародних відносинах — це справа Міністерства закордонних справ, Міністерства оборони, інших відповідних органів. Якщо така небезпека виникає у сферах культури, освіти, охорони здоров'я, суб'єкти її відповідні суб'єкти (відомства, адміністратори).

До певної міри це так. Кожен з відповідальних суб'єктів у межах його повноважень дбає про безпеку (підтримку) певного процесу. В суспільній сфері, де для людей є ризик істотних втрат (загрози життю, здоров'ю, загибель матеріальних та духовних цінностей, розклад структур управління, силовий вплив на державний суверенітет, територіальну цілісність країни тощо) в сучасних умовах існують спеціалізовані відомства безпеки (в Україні, наприклад, Служба безпеки, міністерства оборони, внутрішніх справ, охорони здоров'я тощо). І все ж ці спеціалізовані суб'єкти можуть не знати про безпосередні небезпеки, що з'являються у далеких від них сферах. Скажімо, намір Росії продавати Україні нафту за світовими цінами може істотно вплинути на динаміку економічної злочинності в Україні, або рішення уряду про перереєстрацію малих підприємств сприяє загостренню політичної ситуації в країні, а зміст нещодавно прийнятого Закону України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» може викликати певні проблеми із стабільністю державно-територіального устрою України тощо. Таких ситуацій безліч. Загрози взаємопов'язані. Й саме комплексне бачення їх — запорука ефективної державної політики в цілому. Для визначення, спостереження, пошуку протидії комплексним загрозам національним інтересам і створюють спеціалізовані органи безпеки. В Україні Раду національної безпеки при Президенті України організовано в липні 1992 року. Необхідність цього кроку була очевидною з самого початку існування України як самостійної держави. Адже одночасно з політичними актами, що закріпили цей статус, постав комплекс питань, пов'язаних з визначенням конкретних напрямів державної політики, забезпеченням стабільності життєдіяльності молодої держави, окресленням кола національних інтересів як орієнтирів її внутрішньої та зовнішньої політики. Прийняттю Президентом рішення про створення Ради національної безпеки передувала напружена робота, пов'язана з визначенням орієнтовних концептуальних засад та організаційних механізмів функціонування системи національної безпеки в Україні. Обставиною, що додатково ускладнювала це завдання, був дуже стислий (кілька місяців) термін, відведений для його виконання. Доречно зазначити, що ініціаторами виступали не тільки державні діячі (Президент, народні депутати України, керівники важливих відомств), а й політики та групи різної орієнтації, фахівці з питань державного і політичного будівництва.

На сьогодні Рада національної безпеки діє, має статус дорадчо-консультативного органу при Президенті України. Постійні її члени (ті, що входять до складу Ради за посадою) — сам Президент (він же голова Ради), Прем'єр-міністр, радник Президента з питань національної безпеки (він же секретар Ради), міністри оборони, закордонних справ, голова Служби безпеки України. Міністри внутрішніх справ, охорони здоров'я, охорони навколишнього середовища, президент Академії наук України входять до складу Ради за визначенням Президента. Рада діє на засадах регулярних зборів і розгляду на них заздалегідь підготовлених питань. З гострих для України проблем сьогодення вона вибирає невідкладні. З вересня 1992 року Рада розглянула: стан науки та її розвиток, військові та невійськові аспекти ядерної політики, епідеміологічну ситуацію, режим функціонування державного кордону та інші.

Рада могла б діяти ефективніше, але на перешкоді — дві обставини. По-перше, невизначеність її статусу. За змістом діяльності Рада має бути повноцінним державним органом з відповідними повноваженнями, які давали б можливість ефективно розробляти та здійснювати політику національної безпеки. Це передбачає надання їй статусу конституційного органу, а також прийняття спеціального Закону «Про національну безпеку України», який конкретизував би конституційні положення і визначав повноваження Ради більш докладно. Слід взяти до уваги й те, що питаннями національної безпеки не повинні опікуватися лише структури виконавчої влади. Доречною у складі постійних членів Ради національної безпеки була б присутність керівника парламенту або принаймні його першого заступника. Вирішити ж це питання можна лише через відповідні новації в конституційному регулюванні організації та функціонування держави.

По-друге, проблемою є і відпрацювання методології діяльності та кадрового забезпечення апарату Ради. Труднощі, які ми тут відчуваємо, природні: апарат Ради національної безпеки, як і сама вона, функціонує лише кілька місяців. Нам бракує досвіду, бракує підготовлених належним чином кадрів.

Які ж основні питання стоять нині перед державою з точки зору національної безпеки?

Насамперед — це економічна безпека. Уряд сьогодні проводить надзвичайну антикризову політику. Відтворено деякі функції державного регулювання в господарській сфері. І це виправдано: найперша потреба тепер — припинення падіння виробництва необхідних для країни товарів. Другий, і надзвичайно болючий, аспект — налагодження стосунків з Росією та іншими країнами СНД як основними економічними партнерами України. Але стосунків таких, за яких Україна не повернулася б до стану «гвинтика», не втратила б самостійного політичного значення. Коли створювати якесь міждержавне економічне об'єднання, то з достатніми гарантіями того, що Україна, виконуючи партнерські обов'язки, сама порядкуватиме у себе. Зазначу принагідно, що це — не тільки гостре економічне, а й одне з найважливіших політичних питань, успіх у розв'язанні якого на сто відсотків залежить від політичної волі, від того, наскільки новостворені самостійні держави здатні поважати одна одну саме як такі.

Ще один аспект економічної безпеки — раціоналізація структури виробничого комплексу як на національному, так і на наднаціональному рівнях. Втратити сталі економічні зв'язки нерозумно й небезпечно, так само нерозумно зберігати ті з них, коли один господар за тридев'ять земель везе до себе те, що може придбати поруч. Далі — пріоритети в інвестиціях. Я вважаю, що таким правом уже сьогодні, і на перспективу також, має користуватися сільськогосподарський сектор.

Є ще ціла низка проблем. Взяти хоча б політичні питання, і найперше з них — питання влади. Наші спостереження показують, що нині ми найбільше страждаємо не від непорозумінь між центральними органами влади, а від вкрай кволого механізму управлінської вертикалі, від браку дійового контролю за виконанням рішень центру. Від цього насамперед потерпає населення, громадяни України. Якщо не вжити термінових заходів, то пріоритетність нагорі не матиме особливого значення. Соціальний спокій також надто важливий аспект політичної безпеки. Я не маю на увазі страйки (не кожен, до речі, усвідомлює, якою серйозною небезпекою вони є для країни). Маю на увазі ті прояви політичного радикалізму, які можуть порушити найдорожче — міжнаціональну злагоду. Таких прикладів — багато. Не можна не згадати про позицію України на міжнародному рівні, про її оборонну політику. Тут — нашарування складних проблем. Найперша з них випливає з факту проголошення України без'ядерною та позаблоковою державою, що позитивно сприйняло міжнародне співтовариство. Але водночас постали великі труднощі, пов'язані, з одного боку, з фактичним ядерним розброєнням, а з другого — з пошуком адекватних гарантій безпеки України перед лицем ядерних держав, з органічним входженням до систем колективної безпеки.

Складним є і питання послідовного втілення в життя принципу позаблоковості, який проголосила Україна, особливо якщо враховувати рівень розвитку її військово-промислових виробництв, а також інтегрованості останніх у військово-промисловий комплекс Росії.

Не меншої уваги потребують і криміногенна ситуація, зростання злочинності. Ці проблеми Рада національної безпеки ще торік розглянула одними з перших і вжила відповідних заходів, які, до речі, ухвалили згодом і Верховна Рада, а нещодавно — і Кабінет міністрів. Цього дублювання не сталося б, якби Рада національної безпеки на той час мала конституційний статус.

Цей далеко неповний перелік питань, котрі розглядає Рада національної безпеки (а тут не згадано про екологічні біди, про пошук що дуже слабку систему захисту прав громадянина України від будь-яких посягань, про тяжкі обставини, пов'язані з охороною здоров'я, із збереженням культурних, історичних надбань країни, тощо), свідчить про те, що ситуація в Україні з цієї точки зору дуже непроста. Але вірю, що навіть з великої скрути, можна знайти вихід, запропонувати політичному керівництву раціональний крок.

Володимир СЕЛІВАНОВ, радник Президента України з питань національної безпеки, секретар Ради національної безпеки України, доктор юридичних наук.

ЧІПЛЯЄТЬСЯ, ЯК ЧОРТ ЗА ГРУШУ

Репліка

Зайшов якось до клубу рівненських будівельників — і за голову взявся: ну, геть чисто у гущавину розвинутого соціалістичного суспільства потрапив. «Основной задачей нравственного воспитания, — гукав з однієї стіни суворий стенд, — является пропаганда марксистско-ленинской этики, морального кодекса строителя коммунизма, советского образа жизни». «Образ жизни» тут був справді «советский» — сміття довкола, нестриженні підлітки напідпитку, розмальовані дівиці з цигарками в устах… А з протилежної стіни стенд промовляв: «Основой развития самодеятельного искусства является метод социалистического реализма». До болю знайомий метод. Живучий, виявляється, ніяк не хоче нас відпустити, чіпляється, як чорт за грушу.

Хоча… Є вже й паростки нового реалізму, українського. Ось загляньмо до комбінату будматеріалів, що в Рівному на так званому Дворці. В адмінкорпусі цього підприємства, у невеличкому фойє на другому поверсі, є куточок «Слава незалежній Україні». Факт, здавалося б, малозначущий, але треба бачити, з якою любов'ю, з яким естетичним смаком зробив це місцевий художник-оформлювач Федір Табачук! Тут портрет Тараса Шевченка, герб, прапор України. Під портретом — стенд «Гетьмани України», текст гімну, акт проголошення незалежності України. А на протилежній стіні в українському орнаменті — кольорові портрети кращих людей. Такий реалізм — нам до душі. А то часто-густо ще висить «Мы придем к победе…» Вже прийшли.

Сергій МЕЛЬНИЧУК, власний кореспондент «Голосу України».

Рівне.

НА П'ЯТЬ РОКІВ УПЕРЕД

Офіційно

ВИЗНАЧЕНО ПРІОРИТЕТИ

у подальшій співпраці в галузі підвищення безпеки атомної енергетики нашої країни провідними експертами Комісії ядерного регулювання та Міністерства енергетики США разом з керівниками Держатомнагляду і Держкоматому України.

Під заключним протоколом п'ятого засідання Спільного координаційного комітету з безпеки цивільних ядерних реакторів, яке щойно закінчилося у Києві, стоять підписи і чільних представників відповідних державних структур Російської Федерації. Тим самим Росія і Україна вирішили пролонгувати на наступні п'ять років укладену свого часу між СРСР і США Угоду про науково-технічне співробітництво в галузі мирного використання атомної енергії та її складову частину — Меморандум про співпрацю з безпеки цивільних ядерних реакторів, строк дії якого спливає наприкінці квітня поточного року.

Нові домовленості дозволять причетним сторонам сповна скористатися всіма перевагами міжнародного науково-технічного співробітництва.

Зокрема, Україні буде надано необхідну допомогу у проведенні ліцензування АЕС, аналізі їх експлуатаційної безпеки на основі використання розрахункових комп'ютерних кодів, а також у розробці інспекційних процедур, спеціальних програм поводження з радіоактивними відходами і відпрацьованим ядерним паливом, використання радіоізотопних джерел у промисловості і медицині, безпечного транспортування радіоактивних матеріалів тощо.

Важливе значення матиме створення кризового центру з керівництва діями в аварійних ситуаціях на атомних станціях, організація навчання українських фахівців на сучасних аналітичних тренажерах та їх стажування у Комісії ядерного регулювання США, в науково-дослідних центрах і лабораторіях.

Узгоджена програма співробітництва має підстави набути реального втілення, оскільки для її практичної реалізації Американським агентством з міжнародного розвитку виділено цільові фінансові фонди.

Наступне засідання Спільного координаційного комітету відбудеться у Москві.

Жозеф ШАПОВАЛ, працівник Науково-технічного центру з ядерної та радіаційної безпеки Держатомнагляду України.

Продиктовано в номер

ЧИ БУВ ТАКИ СТРАЙК?

Якщо 2-го квітня не працювало близько 15-ти шахт області, то вже наступного дня таких було лише дві: «Родинська» — ВО «Красноармійськвугілля» та «Московська» — ВО «Шахтарськвугілля». За два дні страйку гірники Донеччини не додали 50,1 тисячі тонн палива.

4-го квітня, як завжди у неділю, всі вугільні підприємства працювали в розвантажувальному режимі: при завданні 72,2 тисячі тонн видано 142,8 тисячі тонн палива. Тобто, «страйковий борг» шахтарі повністю списали. До речі, всі останні три дні тижня у звичайному режимі працювали вуглезбагачувальні фабрики та коксохімічні заводи.

Тож, чи був таки шахтарський страйк? Профспілка працівників вугільної промисловості республіки оперує даними: в Україні не працювали 33 шахти, 42 — не відвантажували вугілля.

З понеділка всі вугільні підприємства Донеччини працюють. Шахти Димитрового відвідав народний депутат України В. Чорновіл.

ГУРТУЄТЬСЯ ОПОЗИЦІЯ

4 квітня відбулася звітно-виборна конференція Чернігівської УРП. Хоч більшість делегатів скептично відгукнулись про нове збирання підписів за проведення референдуму про достроковий розпуск ВР, все ж після виступу голови секретаріату УРП Олега Данилейка, який назвав Верховну Раду «ворогом № 1», проголосували про участь у цій кампанії. У прийнятій ухвалі також йдеться про розгортання широкомасштабної опозиційної діяльності проти Рад, але водночас і про підтримку реформаторських зусиль виконавчих структур.

ІМПЕРІЇ — НІ!

На Рівненщині створено антиімперський, антикомуністичний фронт. Минулої неділі у залі обласного музично-драматичного театру зібралися представники впливових у краї політичних партій і громадських організацій демократичного спрямування. Заявлено про рішучі спільні дії на відвернення загрози реанімації тоталітарного режиму.

Перед присутніми виступили народні депутати України В. Пилипчук, М. Поровський та В. Червоній.

ПОВІР У СЕБЕ

Таку назву має фестиваль художньої творчості дітей-сиріт, інвалідів, вихованців шкіл-інтернатів столичної області, який сьогодні розпочав свою роботу в піонерському таборі «Сонячний» у Броварах. Організатори фестивалю, а це Київська обласна Рада піонерських спілок України, обласне управління наросвіти та Білоцерківський Будинок художньої творчості, протягом чотирьох днів нададуть можливість 200 малюкам цікаво відпочити, познайомитися з ровесниками, показати своє вміння та здібності неординарно сприймати світ. Численні спонсори дитячого свята подбали, щоб наприкінці фестивалю кожна дитина отримала цікавий подарунок.

ОКСАМИТОВИЙ ТЕРОР

Як ми вже повідомляли, 1 квітня київський режисер Більченко зі своїми акторами самовільно зайняв театральне приміщення по вул. Червоноармійській, що донедавна належало ТЮГу, а потім було обіцяне бездомній трупі Більченка. «Теракт» нікого в столиці не схвилював, адже все було тихо, культурно, без стрілянини. Занепокоїлась тільки завідуюча відділом культури Московського райвиконкому Т. Конфедератенко. Вона обіцяла розглянути проблему на цьому тижні і вимагала здати ключі від приміщення. Актори на це не пішли і продовжують працювати, маючи надію на втручання представника Президента в районі М. Бедзилі.

Колектив Більченка тим часом запрошено на гастролі до Варшави і на міжнародний фестиваль у Торуні.

Щось новеньке

ОБРИДЛА ДЕПУТАТАМ ПАСИВНІСТЬ

Голова Пістинського сільвиконкому Петро Козловський не дуже проймався турботою про соціальний розвиток села, не прислухався до запитів його мешканців. Тож депутати виявили недовір'я збайдужілому керівникові. Замість нього вони обрали на цю посаду голову колективного підприємства «Колос» (колишній колгосп «Перше травня») Юрія Кнігніцького.

Незважаючи на те, що обранець сидить «на двох стільцях», справи в селі помітно поліпшилися. Таке суміщення посад, як вважає пістинська громада, доцільно здійснити і в інших населених пунктах, оскільки голова колгоспу завжди мав більше влади, а досвіду й поготів, аніж голова сільвиконкому. Тож не варто городити тин довкола цього тупикового питання.

Василь БАБУХ.

Косівський район
Івано-Франківської області.

З ВІДСТІЙНИКІВ — НА ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ

На виробничому об'єднанні «Торезантрацит» створили підприємство по переробці вугільних шламів за участю фірм Англії, Канади та Південно-Африканської Республіки. Діятиме воно на базі центральної збагачувальної фабрики «Торезька». Концентрати цього СП підуть на електростанції, на виготовлення брикетів та інші потреби виробництва. Потужність нового підприємства — 20 тонн концентрату на годину.

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецька область.

Що почім

КОМУ ДО ХАЙФИ?

Відкрилася нова вантажно-пасажирська судноплавна лінія «Одеса — Хайфа». Теплохід Чорноморського пароплавства «Дмитро Шостакович» раз на тиждень курсуватиме між містами-побратимами: три дні — дорога туди, один день — стоянка у Хайфі, ще три дні — на зворотний шлях.

Пасажирами першого рейсу стали репатріанти з України та інших держав СНД, туристи, ділові люди. Не повертатиметься судно порожнім і з Ізраїлю. Тамтешня фірма «Мано» потурбувалась про продаж квитків на чимало рейсів наперед, переважно — туристам. Вартість проїзду до Хайфи та назад — 300—400 доларів США. Це — для всіх, крім репатріантів, дорогу яких оплачують ізраїльські спонсори. Для іноземних громадян вартість квитка 400—500 доларів.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

А ГАЗУ — НЕМА

Мешканці сіл та райцентрів використовують для побутових потреб зріджений газ у балонах. Точніше — використовували. Бо цього року в області запроваджено норму відпускання голубого палива: 2 балони на рік — кожній сім'ї. Отож, борщ хлібороби мають варити або на дровах, принесених вночі з лісосмуги, або ж на... сонячному промінні.

Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запорізька область.

Контакти

КРАПЛЯ КАМІНЬ ПРОБИВАЄ,

ТИМ ПАЧЕ, ЩО ТО КРАПЛЯ ПАЛИВА

Зізнаюсь, до цього часу не доводилося чути від голови колгоспу вдячних слів на адресу комерційних структур. Але факти — річ вперта: одразу декілька голів з Тернопільської, Вінницької та Київської областей дякували у присутності журналістів генеральному директору українсько-російського спільного виробничо-комерційного підприємства «Трансімпекс» Володимиру Присєдьку. «Коли б не ваші 230 тонн солярки,— запевняв один,— ми й досі в бідоном по області їздили б»... — «На дизельне паливо від облагропостачу сподівався, — додавав другий,— то й органіку не вивіз, восени недоорав, зате «Сільгосптимії» 3,5 мільйона виклав з кишені»...

Напередодні весняно-польових робіт СВКП «Трансімпекс» постачив у колгоспи кількох областей України 2900 тонн дизельного палива, понад 1000 тонн паливного мазуту. І що прикметно — за цінами, які були значно нижчими, ніж у структурах держагропостачу. Солярку, скажімо, колгоспи кулували по 400 карбованців за тонну. Як визнав на зустрічі зі споживачами та журналістами Володимир Присєдько, цієї кількості ледь вистачить, щоб забезпечити нафтопродуктами середньостатистичний район. Та крапля палива — камінь пробиває. Навіть, якщо цей камінь від фундаменту міністерства сільського господарства або Кабінету міністрів. Саме сюди на початку року звернулося керівництво «Трансімпексу» за підтримкою його ініціативи — забезпечити напередодні посівної село паливно-мастильними матеріалами. Аргументи нібито були переконливі. «Трансімпекс» якнайтісніше зв'язаний з рядом нафтопереробних заводів Росії, нафтовиками Тюмені, володіє потужним парком вантажних автомобілів серії «СуперКАМАЗ» значної вантажопідйомності, які обладнано під перевезення нафтопродуктів. Дочірні підприємства «Трансімпексу» розміщено у Києві, Полтаві, Ялті, Москві, Мінську. Фірма мала угоди на постачання в Україну 64 тисяч тонн бензину А-76, дизельного палива обсягом 40 тисяч тонн, паливного мастила обсягом 200 тисяч тонн. Проте прохання «Трансімпексу» надати його зусиллям статусу держпоставок залишили без уваги. Фірма не зневірилась, а вдалася до прямих контактів з керівниками колгоспів та, попри збитки, забезпечила необхідними нафтопродуктами добру дюжину колгоспів. На момент, коли генерального директора «Трансімпексу» Володимира Присєдька дякували голови колгоспів за допомогу, він вже мав нові козирі: тверде слово нафтовиків Тюмені в обмін на продукти харчування розпочати постачання вже наприкінці квітня в Україну 100 тисяч тонн бензину А-76, 100 тисяч тонн дизельного палива, 200 тисяч тонн мастила, 50 тисяч тонн дизельного мастила. Зрозуміло, потрібна ліцензія на вивіз продуктів харчування. Потрібна допомога міністерства сільського господарства, яке в змозі укласти з «Трансімпексом» державний контракт. Якщо на це, звісно, будуть серйозні підстави. Голови колгоспів вважають, що підстави є.

Сергій ВУСАТИЙ.

З пальним сутужно. Може, перейдемо на гужовий?

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Ситуація

ТЕЛЕ-ФРОНТ І ТЕЛЕ-ТИЛ

Чи знаєте ви, що таке «Тоніс»? Незважаючи на харківську прописку, регіональна телекомпанія «Тоніс-центр» вже другий рік поспіль транслює свої передачі на Дніпропетровськ. Та нещодавно прокурор області Григорій Ворсинов розпорядився тимчасово їх припинити. Посипалися дзвінки розгніваних шанувальників телекомпанії: чому, на яких підставах? Навіть завжди стримана обласна газета «Зоря» в тон відгукнулася.

Скажу відразу і однозначно: прокурор діяв правильно. Домовленість на оренду телеканалу багатьма суттєвими моментами порушувала діюче законодавство і укладена була без необхідної згоди власника державного радіопередаючого центру.

Та минуло кілька днів і передачі «Тонісу» поновилися. Директор передаючого центру Яків Артюшенко сповістив, що всі зауваження і вимоги прокурора скрупульозно виконано. Договір приведено у відповідність із законами. І ніяких питань.

Питання, одначе, виникають. Григорій Ворсинов, приміром, здивований і не може збагнути, як так сталося, що досі передаючий центр не мав жодного власника, а тепер їх виявилося одразу два: Мінзв'язку України і Концерн радіозв'язку, радіомовлення і телебачення? Хто ж насправді уповноважений розпоряджатися державним майном? І як вимальовується ситуація крізь призму відомого декрету уряду від 12 грудня 1992 року, яким заборонено держпідприємствам передавати в оренду приватно-комерційним структурам держмайно? І чому місцеві, дніпропетровські приватні телекомпанії, котрі тим часом виникли, тепер мають ділити ефірний час на дев'ятому каналі, лише погоджуючи свої наміри та бажання з харківськими колегами?

А може, за «Тонісом» хороші тили?

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

ХАБАРНИКІВ БУДЕ ПРИТЯГНУТО ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

В управлінні кадрів Міністерства оборони України виявлені факти хабарництва. Головною контрольно-ревізійною інспекцією Міністерства оборони України встановлено, що кадровики брали гроші та коштовні речі за переведення офіцерів служити в Україну з груп військ і округів.

Хоча інформація про хабарництво і зловживання, які процвітали в управлінні кадрів, з'явилася ще в жовтні 1992 року і міністр оборони України генерал-полковник Морозов особисто звернув на це увагу начальника управління генерал-майора О. Ігнатенка, рішучих дій для припинення поборів вжито не було. Мало того, за потурання генерала Ігнатенка в лютому 1993 року на посаду старшого офіцера управління кадрів МО був призначений один з хабарників, незважаючи на те, що він не мав аніякого досвіду кадрової роботи і прослужив лише шість років в офіцерському званні.

За результатами перевірки міністр оборони України прийняв рішення передати матеріали до Генеральної прокуратури України. За виявленими фактами хабарництва порушено кримінальну справу.

Наказом міністра оборони України за незадовільну організацію роботи з добору, вивчення і виховання кадрів, що сприяло процвітанню протекціонізму і хабарництву, неприйняття своєчасних заходів за фактами злочинних дій підлеглих, що завдало збитків авторитету Збройних Сил України, начальника управління кадрів МО України генерал-лейтенанта О. Ігнатенка увільнено від виконання службових обов'язків. Хабарники позбавлені офіцерських звань і звільнені зі Збройних Сил України.

ПРЕС-СЛУЖБА МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ.

НАША ГАЛУШКА У ЯПОНСЬКОМУ СОУСІ

Ракурс

Нема? Не треба. Не дуже й хотілося. Наперед знаю, що не смачно. Уявити тільки! Наша чудова галушка під якимось японським соусом. І до Японії не хочу. Чого там не бачила? Тільки того, що бачила Влада Ткач, студентка факультету журналістики. Вона їздила вивчати японську мову, давала приватні уроки з англійської, російської, української. В розмові ненароком прохопилася, що за українську мову їй платили найдорожче. Така популярність української мови?

— Популярність? Тільки з жалю до мене. Жінка, якій я викладала, чудово розуміє, що всі наші «гості» сидять там у страшних злиднях, хапаючись за будь-яку роботу. А платять їм, з огляду на їхню ж таки невибагливість, мізер. Тому платила мені стільки, скільки коштує в середньому урок англійської мови. І популярність тут ні до чого.

— В такому, разі навіщо твоїй учениці українська мова?

— Самотня жінка, у якої безліч вільного часу. Раніше вивчала російську. Моя попередниця була з Києва і прищепила їй любов до України. До цього вона небагато знала про нашу державу.

— Тільки вона?

— На жаль, ні. Хоч минуло два роки самостійності, для всіх ми досі залишаємося Росією. Мене часто запитували, як я ставлюся до проблеми «північних територій», і довго не могли зрозуміти, що означає відповідь: «Ніяк. Це справа не моєї держави». За півроку, що я була в Японії, мені лиш декілька разів доводилося читати про нас, як про незалежну державу.

— Не пригадаєш, що саме?

— Всі статті зводилися до трьох основних тем: ядерна Україна не хоче розлучатися зі своєю зброєю, Україна — це Чорнобиль і бездонний ринок збуту.

До речі, багато незручностей від того, що ми досі їздимо за паспортами з серпом і молотом. Якщо штатівець може відкрити візу до Японії в її аеропорту, то ми змушені два місяці чекати дозволу, а потім від початку гостювання прораховувати варіанти, як продовжити візу.

— Можливо, справа не тільки в серпі з молотом. Нас бояться. Ми люди іншої формації.

— Звичайно, не тільки, хоч вигляд «краснокожей паспортины» викликає завжди однозначну реакцію. Нас, справді, бояться. І справедливо. Приміром, нещодавно в префектурі Канагава, в одному з портів російським круїзним суднам заборонили заходити до гавані, бо в цьому регіоні сильно збільшилася злочинність (крадіжки машин, автомобільних запчастин). Але не думаю, що якби туди допливали українські круїзні кораблі, наші туристи поводили б себе інакше.

Чесно, дуже хотілося б розказати, що нас там люблять, поважають, потерпають за нашу незалежність, але...

— А може, це й нормально. Ми ще не встигли заробити на повагу, як до цивілізованої, самостійної держави.

— Якщо зважати, що самостійності два роки, можливо. Але в такому разі треба й забути, що Україна одна з найбільших європейських держав. За Європу соромно.

Розмову вела Наталя ФІЛІПЧУК.

Коротко

ВИДАННЯ ЗАЗНАЄ ЗМІН?

З віце-прем'єр-міністром України М. Жулинським зустрілася делегація Всеукраїнського товариства політв'язнів і репресованих у складі Є. Пронюка, Є. Сверстюка, М. Роженка. У розмові йшлося про перспективи серійного видання «Реабілітовані історією». На думку гостей, воно потребує докорінних змін. Віце-прем'єр з розумінням поставився до висловлених пропозицій.

Тамара ПАХОЛОК.

МЕБЛІ З КОЛГОСПНОГО ЦЕХУ

Новий підрозділ з'явився у структурі асоціації сільськогосподарських кооперативів «Надія», яку очолює Петро Предвічний. Це — меблевий цех. А порядкують у ньому три кваліфіковані спеціалісти. Відремонтували кімнати у порожньому приміщенні, придбали необхідні верстати та інструмент, встановили контакти з меблевиками Києва і Чернівців.

Протягом року намітили виготовити 10 кімнатних стінок і 12 кухонних комплектів, для чого спеціальна заготівельна бригада подбає про лісоматеріали на одному з лісгоспзагів Чернігівщини.

Микола ВОЛОК.
Кіровоградська область.

ПОВЕРНЕНІ ДЖЕРЕЛА

Колись у селах мало не кожен куток мав свою криницю. Впорядковували і берегли ті джерела всім миром. А потім з'явилися водогони, і про криниці почали потроху забувати. Скільки їх, поруйнованих, замулених, перестало за останні роки обдаровувати людей кристально чистою джерельною водою!

Але там, де є добрий господар, криниці таки збереглись і навіть переживають нині відродження, своїм ошатним виглядом уособлюючи одвічно шанобливе ставлення до джерел, на які така багата наша земля.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

ПОГОДА

6 квітня в західних та південних областях, 7 квітня в Україні часом дощ. Уночі та вранці місцями туман. Вітер переважатиме південний, 5—10 метрів за секунду. Температура вдень 8—14, у південних областях місцями 16—19, вночі 1—6 градусів тепла.

По Києву та області 6 квітня без опадів. Вітер слабкий. Температура 9—14 градусів тепла.

Реклама

Кримінальна хроніка

ЗАВЕРШИВСЯ СУД НАД КОНТРАБАНДИСТАМИ

В Ужгороді завершився суд над групою осіб, колишніх працівників Державного митного комітету України, служби безпеки, митниць Києва, Ужгорода та Чопа, однієї з комерційних структур, які звинувачувались в організації та вивезенні контрабандним шляхом за кордон великої партії шампанського, зловживанні службовим становищем, хабарництві, деяких інших правопорушеннях.

Судова колегія Закарпатського обласного суду під головуванням Івана Рідича визнала всіх шістьох винними і засудила на різні строки ув'язнення — від 6 до 3 років з конфіскацією особистого майна та відбуванням покарання у виправно-трудовій колонії посиленого режиму.

Микола ГОРВАТ.

Ужгород.

До речі

СУМНЕ ЛІДЕРСТВО

З ініціативи облради та держадміністрації в Ужгороді проведено нараду, де йшлося про посилення боротьби з правопорушеннями. На жаль, останнім часом Закарпаття опинилось у групі областей-«лідерів» злочинності. Різко зросла кількість навмисних убивств, пограбувань, розбоїв, крадіжок, розповсюджується організована групова злочинність. Зріс кримінал і серед неповнолітніх.

З ДОПОМОГОЮ ЕКОНОМІЧНИХ ВАЖЕЛІВ

передбачає уряд України впорядкувати торгово-посередницьку діяльність

Кабінет міністрів нещодавно розглянув питання про режим регулювання торговельних і постачальницько-збутових надбавок (націнок). Опубліковано відповідну постанову. За роз'ясненням з цього приводу ми звернулися до заступника міністра економіки України В. КАЛЬНИКА

— Необхідність розв'язання цього надзвичайно актуального нині питання, — зауважив Віктор Мартинович, — продиктована самим життям. Адже наша держава взяла чіткий курс на регулювання цін на продукцію виробників - монополістів. І нам потрібно мати важелі впливу на прояви монополізму в оптово-посередницькій та торговельній діяльності.

— Тут, мабуть, варто перш за все говорити про податкові важелі?

— Саме так. Та, на жаль, вони поки що не спрацьовують. Адже значну частину виручки й доходів приховують. Відтак обкрадають державний бюджет і одночасно штучно завищують рівень цін. Ось чому наше міністерство разом з міністерствами юстиції та фінансів, заручившись підтримкою Укоопспілки, на основі пропозицій, висловлених більшістю державних адміністрацій, працювало над тим, як найефективніше, протягом певного часу, скористатися ціновим механізмом. При цьому не останню роль зіграло те, що держадміністрації ряду областей, не дочекавшись розв'язання питання в центрі, почали самостійно регулювати торговельні та постачальницько-збутові надбавки не тільки в державному секторі (де це їм дозволено чинним законодавством), а й у багатьох інших випадках. Це, зрештою, і вплинуло на наші дії.

— Тільки це?

— Звичайно ж, не тільки це... Ви, мабуть, теж досить добре знаєте про настрої, що побутують серед наших людей? Адже і до нас, і до Кабінету міністрів, і до Президента, не кажучи вже про місцеву адміністрацію, надходять численні заяви-скарги та вимоги припинити розбій перепродавців, поставити посередників і продавців, незалежно від форми їхньої власності, в однакові умови, а також ввести жорстке адміністративне обмеження посередницької діяльності.

— Жорстке адміністративне обмеження... Вимовляєш ці слова і хутко передбачаєш невдоволення комерційних структур такими діями уряду.

— Не може бути й мови, щоб діяти лише адміністративними методами. Такий підхід якось не пов'язується з поняттям ринку, який ми намагаємося будувати. Ми перш за все повинні дбати про економічні важелі без будь-яких адміністративних обмежень і заборон на посередницьку діяльність. Але що робити? Штучне завищення цін стає майже масовим. Схильність до цього, зокрема,.. демонструють численні малі підприємства. Ось вам хоча б такий приклад. Івано-франківське підприємство оптово-роздрібної книжкової торгівлі «Кобзар» реалізувало азбуку для першокласників та шкільні контурні карти з торговельною надбавкою 200, а то й більше, відсотків. Та це, як кажуть, — квіточки. Бо російсько-німецький та інші словники мали надбавку. від 500 до 700 відсотків... Хіба це не грабунок серед білого дня?

— Схоже на це... Але в інших містах натрапляємо й не на таке.

— На жаль. Я ось майже навмання назву вам...

— Скажімо, Євпаторію...

— Хай буде і Євпаторія. Маю, зокрема, цікаві дані про тамтешню базу Кримської споживспілки. Вона реалізувала товариству з обмеженою відповідальністю «Легенда» телевізор «Фотон» по 30450 карбованців за штуку, хоч сама й закупила їх у науково-виробничому об'єднанні «Фотон» по 25375 карбованців за телевізор. А далі почалося! Товариство збуло кооперативу «Екос» телевізори по 45 тисяч карбованців за кожен. База постачання «Євпаторія» придбала їх там, сплативши вже 70 тисяч карбованців за штуку. Підприємство роздрібної торгівлі «Екран» накинуло ще 7 тисяч карбованців до тієї ціни і, нарешті, запропонувало телевізори населенню по 80850 карбованців! Ось вам і торговельний сервіс... Та після цього не захочеться дивитися не тільки на екран, а навіть і в бік того екрана. То де це бачено, щоб роздрібна ціна через багаторазовий перепродаж зросла на 55 тисяч карбованців?

— Покупцям довелося, образно кажучи, платити за повітря, і не з їх волі вилетіло в трубу...

— Ваш вислів змушує мене навести інший приклад. Йдеться про Дніпропетровське спільне підприємство «Квазар», яке купило у виробничого об'єднання «ПМБЗ» 182 тонни труб (57×4) по 120 тисяч карбованців за тонну і тут же перепродало їх малому підприємству «Діалог-Оптим», «наваривши» на кожній тонні 25 тисяч карбованців. Зрештою, Макіївський гірничо-збагачувальний комбінат виклав уже по 200 тисяч карбованців за кожну тонну згаданих труб. А «Квазар» продовжував свою сумнівну діяльність: труби (16×1,5) він у заводчан купив по 133 тисячі карбованців за тонну, а продав малому підприємству «актор» уже по 166 тисяч карбованців. Від «Фактора» труби потрапили до Апостолівського управління зрошувальних систем по 255 тисяч карбованців за тонну — майже вдвічі дорожче від вихідної вартості.

— Книги, телевізори, труби... А як з продуктами?

— Ось хоча б такий приклад. Житомирський комерціалізований магазин № 14 одержав від постачальника маргарин молочний по 129 карбованців за кілограм і негайно взявся за сумнівну комерцію. Хочеш маргарину — плати 389 карбованців за кілограм. Торговельна «надбавка» становить понад 200 карбованців.

Такий підхід став, власне, «хворобою». Її симптоми проявляються так часто, що нам, економістам, довелося вдатися до прямого втручання.

Подвійне, а часом і потрійне, завищення цін, здається мені, вигідне не лише для комерційних структур. Парадоксально, але факт: певну вигоду від перепродавців мають... окремі керівники державних підприємств. Щоправда, вони діють у діаметрально протилежному напрямі — занижують рівень оптово-відпускних цін. І таким чином, якщо за оптової закупівлі посередники платять менше, а реалізують державний товар по значно вищій ціні, то...

— ...з'являється те, що у перепродавців називається наваром?

— Саме так. І якщо прибуток значний, то чому б ото й не виявити «вдячність» (а вона, як ви здогадалися, має відверто кримінальний характер) деяким керівникам державних підприємств. Чи не так?

— Повністю з вами згоден і сподіваюся, що ви переконали в доцільності застосування економічного регулювання тепер уже не тільки мене, а й багатьох читачів. Їм, безумовно, цікаво дізнатися про ті пропозиції міністерства, що покладені в основу постанови, про яку йшлося вище. Хоч, мабуть, ще будуть окремі зміни...

— Наші пропозиції такі: встановити для всіх підприємств незалежно від форм власності, які ведуть торговельну і постачальницько-збутову діяльність, граничний розмір торговельної чи постачальницько-збутової надбавки (націнки) кінцевої реалізації товару споживачеві незалежно від кількості його перепродажу, за винятком окремих груп товарів у розмірі 25 відсотків до ціни вітчизняного виробника без урахування транспортних витрат, у тому числі 10 відсотків для сфери оптової та постачальницько-збутової діяльності. Ціну виробника, транспортні витрати та торговельну і постачальницько-збутову надбавку (знижки) повинні зазначати окремо у рахунках-фактурах, а також на цінниках під час реалізації товару у роздрібній торгівлі.

— Ви щойно згадали про окремі групи товарів, на які рівень торговельної надбавки не обмежується. Чи не могли б ви про це сказати конкретніше?

— Якщо говорити про продовольчі товари, то це, зокрема, ікра осетрових і лососевих риб, делікатесна продукція з цінних видів риб і морепродуктів, лікеро-горілчані вироби (за винятком горілки), шампанське, вина ігристі й шипучі, коньяки... Група непродовольчих товарів, що реалізуються без обмеження рівня торговельної надбавки, набагато обширніша. Проте варто набратися терпіння і ознайомитися з відповідним переліком детальніше. А до нього, до речі, потрапили: ювелірні вироби, килими й килимові вироби, відеоапаратура, хутряні та швейні вироби із застосуванням хутра (за винятком головних уборів з кролячим хутром та дитячих виробів), одяг з натуральної шкіри, шкіряно-галантерейні товари з натуральної та штучної шкіри (за винятком дитячих виробів), меблі вищої якості, порцелянові вироби вищої якості, вироби з кришталевого скла, сувеніри та сувенірна продукція, мікрохвильові печі... При цьому варто пам'ятати, що Міністерство економіки за необхідності може конкретизувати або вносити доповнення до цього переліку.

— З урахуванням кон'юнктури ринку?

— Тільки так.

— Це добре. Однак з'являється ще одне запитання: а хто контролюватиме посередників?

— Право регулювання надбавок (націнок), з урахуванням ринку цін та місцевих умов, надано перш за все місцевій адміністрації, бо ефективно діяти на загальнодержавному рівні тут майже неможливо. Важливими помічниками у цій справі стануть також органи державного контролю за цінами й податкова інспекція. Їм надано широкі повноваження.

— Отже, застосовуватимуться відповідні економічні санкції?

— Безумовно! Так, у разі кінцевої реалізації товару споживачеві з перевищенням граничної надбавки (націнки) додатковий виторг, одержаний понад граничний рівень, вилучається в доход бюджету та стягується штраф у подвійному розмірі цього виторгу в порядку, передбаченому статтею 14 Закону України «Про ціни і ціноутворення». Більше того, службові особи підприємств, організацій, установ, а також громадяни, що допустили порушення порядку реалізації товару, притягуються до відповідальності відповідно до чинного законодавства України.

— А якщо конкретніше?

— У разі виявлення штучного завищення цін не тільки службові особи, а й просто громадяни можуть бути позбавлені волі до двох років. Якщо ж ситуація повторилася, то термін покарання збільшується до п'яти років.

— Чи не занадто круто?

— Такий закон.

— І який же висновок можна зробити з усього цього?

— Можливо, він видасться вам дещо несподіваним, однак буде таким: відбудеться істотне зменшення кількості посередників (це ж від них усе зло!) з допомогою економічних важелів. Звичайно, нам ще доведеться попрацювати над удосконаленням механізму регулювання торгових і оптово-збутових надбавок. Але тепер ми вже не пастимемо задніх, адже будемо використовувати саме той підхід, який уже давно застосовується в практиці ціноутворення в країнах Прибалтики, Білорусі та інших державах на території колишнього Союзу. Ми зробимо ще один крок до стабілізації української економіки, а відтак хоч трохи знімемо соціальну напруженість, яка, на жаль, укорінилася в нашому суспільстві.

Інтерв'ю взяв Володимир МУЗИКА.

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ СПІЛКИ ОРЕНДАРІВ І ПІДПРИЄМЦІВ УКРАЇНИ

ЗВЕРНЕННЯ

КОНФЕРЕНЦІЇ СПІЛКИ ОРЕНДАРІВ І ПІДПРИЄМЦІВ УКРАЇНИ ДО ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ, ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ, ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА УКРАЇНИ

Вельмишановний Президенте України!

Вельмишановний Голово Верховної Ради України!

Вельмишановний Прем'єр-міністре України!

Від імені сотень тисяч орендарів України конференція СОПУ висловлює глибоке занепокоєння позицією керівництва держави у питанні розвитку орендних відносин. В той час, коли орендні відносини, долаючи шалений опір бюрократії в центрі і на місцях, довели конкретними результатами роботи тисяч орендних підприємств усіх розмірів і галузей народного господарства свою високу економічну і соціальну ефективність, причому саме у виробничій сфері, коли приватизація через оренду з викупом дала унікальний досвід широкомасштабного реформування відносин власності не з падінням, а з підвищенням економічної ефективності,— Уряд веде послідовну і жорстку боротьбу з орендою на знищення.

На жаль, численні звернення СОПУ до керівників держави не зупинили цієї згубної політики Уряду. А пропозиції СОПУ щодо пошуку компромісів проігноровано. Враховуючи надзвичайну відповідальність для майбутнього економіки України і соціальної стабільності суспільства сьогоднішнього вибору шляхів приватизації, розвитку економічних реформ, Конференція СОПУ звертається з пропозиціями:

1. Провести грунтовні державні дослідження орендних відносин, їх економічної і соціальної ефективності. Проаналізувати причини повного провалу Державної програми приватизації у 1992 році. Зробити відповідні висновки.

2. До закінчення зазначених вище робіт зупинити дію Декрету Кабінету міністрів України «Про додаткове регулювання орендних відносин» і встановити мораторій на прийняття нових нормативних актів КМУ щодо оренди.

3. Утворити державну комісію з участю представників всіх вищих органів державної влади і управління для перевірки деяких найбільш крупних випадків розгрому орендних підприємств з тим, щоби остаточно з'ясувати — кому все ж заважає оренда?

4. Скасувати (зупинити дію) в частині, що стосується орендних підприємств, пункт II Положення про регулювання фондів споживання, затвердженого постановою КМУ від 31.03.93 року № 71, як такий, що суперечить статтям 22, 48 Закону України «Про власність», статті 16 Закону України про оренду та статті 13 Декрету КМУ «Про оплату праці».

5. Прийняти запрошення відвідати декілька орендних підприємств різних розмірів, галузей, регіонів для наочного ознайомлення з досвідом їх роботи.

6. Прийняти пропозиції СОПУ щодо удосконалення орендних відносин, приватизації через оренду з викупом на базі принципів, викладених у Зверненні наради орендарів, що відбулася 11 лютого 1993 року, і проекту Декрету, поданого Спілкою орендарів 26.02.93 р. в Кабінет міністрів України.

7. Зважити на те, що ігнорування пріоритету трудового колективу на викуп майна своїх підприємств може призвести до значного зростання соціальної напруженості і спалаху масового безробіття.

ЗВЕРНЕННЯ

КОНФЕРЕНЦІЇ СПІЛКИ ОРЕНДАРІВ І ПІДПРИЄМЦІВ УКРАЇНИ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Вельмишановні народні депутати!

Від імені сотень тисяч орендарів України конференція СОПУ висловлює глибоке занепокоєння поблажливою позицією Верховної Ради України щодо дій Кабінету міністрів України у сфері орендних відносин. В той час, коли орендні відносини, долаючи шалений опір бюрократії в центрі і на місцях, довели конкретними результатами роботи тисяч орендних підприємств усіх розмірів і галузей народного господарства свою високу економічну і соціальну ефективність, причому саме у виробничій сфері, коли приватизація через оренду з викупом дала унікальний досвід широкомасштабного реформування відносин власності не з падінням, а з підвищенням економічної ефективності,— Уряд веде послідовну і жорстку боротьбу з орендою на знищення. Причому ця політика Уряду докорінно протирічить Державній програмі приватизації, затвердженій Верховною Радою України від 7 липня 1992 року.

Конференція СОПУ закликає народних обранців усвідомити надзвичайну відповідальність для майбутнього економіки України і соціальної стабільності суспільства сьогоднішнього вибору шляхів приватизації, розвитку економічних реформ і звертається до Верховної Ради України з пропозиціями:

1. Невідкладно заслухати на найближчому пленарному засіданні звіт Уряду і Фонду державного майна про виконання Державної програми приватизації у 1992 році. Зажадати пояснень, чому вона повністю провалена, чому КМУ і ФДМУ при цьому ведуть таку непримиренну боротьбу проти єдиного способу приватизації, який реально здійснюється — оренди з викупом.

Надати можливість для співдоповіді по звіту Президенту СОПУ народному депутату О. Л. Барабашу і підтримати внесений ним проект Постанови з цього питання.

2. Повернутися до розгляду проекту Закону України «Про скасування Декрету КМУ «Про додаткове регулювання орендних відносин» і прийняти цей Закон.

3. У відповідності до пункту 29 статті 97 Конституції України накласти вето з дня прийняття на пункт II Положення про регулювання фондів споживання підприємств, організацій і установ у 1993 році, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 31.03.93 р. № 71, як такий, що суперечить статтям 22, 48 Закону України «Про власність», статті 16 Закону України «Про оренду майна державних підприємств і організацій», статті 13 Декрету КМУ «Про оплату праці» і пункту I названої Постанови КМУ.

4. Удосконалювати правові і економічні відносини при оренді на базі поправки до Закону про оренду, схваленої Комісією по економічній реформі в листопаді 1992 року.

Приватизація через оренду з викупом — унікальний досвід реформування відносин власності

Пріоритет трудових колективів — шлях до появи працюючого власника, нових мотивів до ефективної роботи, соціальної злагоди

ПОСТАНОВА

КОНФЕРЕНЦІЇ СПІЛКИ ОРЕНДАРІВ І ПІДПРИЄМЦІВ УКРАЇНИ

Розглянувши поточну ситуацію в орендному русі, сьогоднішній стан орендних відносин в Україні, хід реалізації рішень надзвичайної наради орендарів України, що відбулася 11 лютого 1993 року, конференція Спілки орендарів і підприємців України в складі 352 представників орендних підприємств всіх областей України постановляє:

1. Схвалити діяльність Президента СОПУ, генеральної дирекції СОПУ щодо реалізації рішень надзвичайної наради орендарів України.

2. Визнати, що Кабінетом міністрів України не прийнята пропозиція надзвичайної наради орендарів України до конструктивної співпраці і пошуку компромісів щодо регулювання орендних відносин. Підготовлені проекти нових декретів і постанов (щодо регулювання фондів оплати праці, нової методики обчислення орендної плати, приватизації орендованого майна) спрямовані на остаточне знищення орендних відносин. Конференція СОПУ вважає неприпустимим їх прийняття.

3. Схвалити текст Звернення до Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, Звернення до Верховної Ради України.

4. Скликати позачерговий з'їзд Спілки орендарів і підприємців України 14 травня 1993 року з порядком денним:

а) Про поточну ситуацію, стан орендних відносин в Україні, ставлення до Уряду України і Верховної Ради України та про засоби захисту прав і законних інтересів орендарів України.

б) Про зміни до Статуту СОПУ.

в) Про зміни в складі Ради СОПУ.

5. Визнати за доцільне розпочати організаційно-правову проробку питання збору підписів щодо проведення всеукраїнського референдуму з питання дострокових виборів до Верховної Ради України.

Доручити генеральній дирекції внести на з'їзді 14 травня відповідні пропозиції з цього питання.

6. Звернутися до орендарів України:

а) Об'єднатися всім регіональним, галузевим спілкам і асоціаціям орендарів в єдиній організації — Спілці орендарів і підприємців України.

б) Подати до СОПУ і Кабінету міністрів свої пропозиції щодо ознайомлення керівників держави з досвідом роботи орендних підприємств.

в) Подати до СОПУ свої пропозиції щодо засобів захисту прав і законних інтересів орендарів.

г) Терміново надіслати на адресу Кабінету міністрів України і Спілки орендарів і підприємців України порівняльні показники діяльності роботи підприємства (чисельність працюючих; обсяги виробництва; платежі до бюджету; продуктивність праці; прибуток і його використання на розвиток виробництва, соціальну сферу і споживання; розширення номенклатури продукції; заробітна плата; державні централізовані капіталовкладення; державні пільгові кредити та ін.) в умовах оренди і до переходу на оренду, а також порівняно з аналогічним державним підприємством.

7. Звернутися до Комісії Верховної Ради України з питань економічної реформи, Міністерства економіки, Фонду державного майна з ініціативою проведення не пізніше 15 квітня науково-практичного «круглого столу» з проблем орендних відносин.

Експрес-інформація

ВАРТО БУЛО ПРИСЛУХАТИСЯ

Вибух у Всесвітньому торговому центрі Нью-Йорка, що стався позаминулого місяця, можна було відвернути, якби американські офіційні особи прислухалися до попереджень про загрозу з боку мережі мусульманських екстремістів, які мешкають у США. Таку думку висловив Президент Єгипту Х. Мубарак під час візиту до Сполучених Штатів, де він зустрінеться сьогодні з главою Білого дому.

У причетності до вибуху 26 лютого в торговому центрі звинувачують п'ятьох заарештованих послідовників шейха Рохмана — єгипетського імама, який мешкає в районі Нью-Йорка. Інші його прихильники взяли на себе відповідальність за цілу низку вбивств і вибухів у Єгипті.

БОЇ НЕ ПРИПИНЯЮТЬСЯ

Наступ вірменських сил на заході Азербайджану, який розпочався тиждень тому, загрожує суверенітету країни, заявив глава азербайджанського парламенту Гамбаров. Збройні сили Вірменії, що захопили Кельбаджарський район, контролюють десяту частину території Азербайджану. Це дозволило відкрити другий коридор для забезпечення Нагірного Карабаху, який повністю контролюється вірменами.

Разом зі збройними силами Вірменії у наступі беруть участь і російські війська, заявили представники МО Азербайджану. Свідчення цього — вторгнення колони з десяти танків з російськими екіпажами на перевал з Варденського району Вірменії, а також спецпідрозділів РФ, яких підтримують російські винищувачі.

ПОРАНЕНИМ І БІЖЕНЦЯМ — ЧЕРВОНЕ СВІТЛО

Незважаючи на загрозу снайперського обстрілу, майже півтори тисячі католиків, здебільшого хорвати, зібралися у вербну неділю в соборі у центрі боснійської столиці, щоб вислухати заклики до встановлення миру. Протягом дня більшість районів Сараєва зазнавали артилерійського обстрілу. Загинуло сім чоловік. Серед поранених — 14 дітей.

А на сході Боснії ще одна автоколона прибула до мусульманського міста Сребрениця. Вона привезла 85 тонн продовольства і ліків. Міські власті Сребрениці не дозволили здійснити плановану евакуацію поранених та біженців з огляду на те, що з неї можуть скористатися серби і спробувати очистити район від мусульман.

НЕ ЗІЙШЛИСЯ

Президент Афганістану Б. Раббані відмовився розпустити уряд і оголосити склад нового кабінету, сформованого прем'єр-міністром Г. Хекматіаром. Про це заявив у Кабулі офіційний представник глави держави.

Напередодні Г. Хекматіар повідомив, що завершив формування нового уряду і направив список міністрів Президентові, щоб той його обнародував. Прем'єр також вказав, що своїм рішенням він розпускає попередній кабінет.

ГЕНЕРАЛ ПОПЕРЕДЖАЄ

Заяву з вимогою до грузинської сторони припинити спроби блокувати територію окремого десантно-штурмового батальйону армії РФ, розташованого в Сухумі, прийняв командуючий групою російських військ, дислокованих у Гудауті, генерал-полковник Алексеєв. В іншому разі, попередив командуючий, гудаутське угруповання вимушене буде розблокувати цю територію власними силами. Генерал-полковник вимагає від грузинської сторони припинити обстріл лабораторії в Нижніх Ешерах і дискримінацію російськомовного населення Сухумі. На його думку, грузино-абхазька зустріч, про яку говорить керівництво Грузії, може відбутися лише в Гудауті, інформує «Іпринда—Подія».

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

На зв'язку Варшава

БАР'ЄРИ І ШАНСИ, ЩО ПЕРЕВАЖИТЬ?

Запитання, як то кажуть, «на засипку»: чи можуть існувати відносини, в яких беруть участь сотні тисяч людей, десятки державних структур двох країн, що практично не підкріплені жодним установчим документом?

Виявляється, можуть. Ідеться про польсько-українські економічні відносини. Раніше за Буг і Віслу йшли ешелони з верстатами й рудою, добривами й тракторами: за Дніпро і Дунай прямували зустрічні каравани з технологічними лініями й устаткуванням, ліками і меблями.

Але у «єдиному й неподільному» Радянському Союзі цей процес штучно (більше того, навмисне) окремо не враховувався, щоб згодом увійти складовою до «радянсько-польського співробітництва».

Тепер, коли становище змінилося, доводиться формувати структуру економічних зв'язків України і Польщі буквально «з нуля». Тим більше, що такі фактори, як крах комунізму в країнах колишнього «соціалістичного табору», розвал Ради Економічної Взаємодопомоги, зникнення з політичної карти світу Радянського Союзу, серйозно зашкодили економіці наших країн.

Всі ці проблеми розглядалися днями на бізнес-форумі «Польща — Схід. Економічні контакти між Польщею і державами, які виникли після розпаду Радянського Союзу: бар'єри і шанси». У курортному містечку Криниці зустрілися поляки, білоруси, прибалти, росіяни, українці — міністри і посли, банкіри і бізнесмени. Метою цього представницького зібрання була, згідно з заявами його польських організаторів, зустріч людей і установ, які мають вплив на економічну політику своїх держав, з тими, хто щоденно реалізує торговельне і промислове співробітництво у країнах Центрально-Східної Європи. Фундатори сподівалися, що бізнесмени з обох берегів Бугу чітко скажуть політикам, що саме заважає їм вести спільну справу.

Сказали-таки? Здається, так. Майже кожний бізнесмен критикував економічну політику власного уряду, а інших торкався «по дотичній». Воно й зрозуміло: господарі не хотіли ображати гостей, ті відповідали адекватно, а делегації країн—членів СНД не бажали висловлювати взаємні претензії «на людях».

Втім, були й «зриви». Зокрема, коли заступник голови комісії польського сейму із зовнішньоекономічних зв'язків Ю. Олексі заявив, що запровадження Україною та Білоруссю власних валют, м'яко кажучи, не поліпшує ситуацію, що склалася. Український делегат виступив із заявою про те, що наша держава матиме власну валюту незалежно від того, чи подобається це комусь, чи ні.

В іншій тональності виступив ще один депутат сейму, голова Конфедерації незалежної Польщі (КНП) Л. Мочульський. Він, зокрема, підкреслив, що не задоволений нинішнім станом польсько-українських відносин. У першій перерві між засіданнями ваш кореспондент поцікавився у цього вельми знаного у Речі Посполитій політика, чим викликана його позиція і якими він хотів би їх відносини бачити. У відповіді Л. Мочульський сказав, що для польської зовнішньої політики Україна є найважливішим з усіх партнерів. Більше того, співробітництво двох наших держав є запорукою нормалізації і розвитку співпраці в усій Центрально-Східній Європі. Дехто у Польщі, сказав Л. Мочульський, якось дивно дивиться на Європу, вважаючи, що її східні кордони пролягли через Бранденбурзькі ворота, і волів не помічати тих країн, які розташовані поруч. Для Польщі, підкреслив голова КНП, слід чітко усвідомити, що кордон її безпеки проходить через східний кордон України. Тому без незалежної України не можлива й суверенна Польща. І — навпаки. Критикуючи різні аспекти діяльності уряду Х. Сухоцької, підкреслив голова КНП, його партія, водночас, підтримує нинішній курс Польщі на розвиток відносин з Україною. Проте, за словами Л. Мочульського, якщо до влади прийде новий уряд, одним з «конструкторів» якого є КНП, першочерговим його кроком стане взаємовигідна «мирна експансія в Україну». Звичайно, лише самі поляки мають вирішувати, який уряд їх більше влаштовує. Проте, на мою думку, ще один «стрибок» у розвитку українсько-польських відносин нашим країнам не завадив би...

Володимир САВЦОВ,
власний кореспондент «Голосу України».

(Закінчення буде).

Ми — земляни

Песимістичні настрої щодо майбутнього людства певної частини мешканців великих індустріальних центрів світу зрозуміти можна. Проблеми технократичні, екологічні, соціальні і психологічні не дають спокою як вченим мужам, так і небайдужим до власного життя обивателям. Але, з'ясовується, такі почуття притаманні не лише жителям густонаселених регіонів Землі.

На знімку: зміст цього ритуального танцю у виконанні чоловічої частини невеличкого племені з бразильських тропіків можна висловити так: «З кожним днем стає гірше й гірше, апокаліпсис наближається». А словами цих індіанців: і полювання останнім часом вже не таке, і риба не ловиться, і ліси наші знищують. Проговоривши це в ритмі танцю, чоловіки з великою надією вирушають полювати звіра на вечерю.

Фото з журналу «Шпігель».

Візити

ПРЕМ'ЄР МАЛАЙЗІЇ У СЕРЕДНІЙ АЗІЇ

У Ташкент з офіційним візитом прибула делегація з Малайзії на чолі з прем'єр-міністром Малайзії Махатір Бін Мохаммадом. Прем'єр-міністр планує обговорити з Президентом Узбекистану Ісламом Карімовим регіональні та міжнародні проблеми. У поїздці главу малайзійського уряду супроводжувала делегація з більш як 30 чоловік. Це перший візит Махатіра в Узбекистан з часу проголошення незалежності цією середньоазіатською республікою. Прем'єр-міністр Малайзії також збирається відвідати Бухару й Самарканд, а затим вирушити в Тегеран.

Зульфія РАСУЛІ.

Ташкент.

Еврика!

ЦУКОР — НЕ ЗАВЖДИ «ВОРОГ»

Цукор псує фігуру і викликає карієс — про це знають усі. Але, виявляється, «ворог» стрункої постаті і білосніжної усмішки має й важливі лікувальні властивості. До такого висновку прийшли спеціалісти в галузі біології та хімії з дев'яти інститутів Німеччини, які завершили спеціальну чотирирічну програму досліджень.

Результати численних експериментів показали, що субстанції, котрі містять цукор, можуть ефективно протидіяти проникненню в організм людини збудників багатьох інфекцій, зокрема грипу. Крім того, певні сполуки цукру грають важливу роль у підвищенні захисних функцій організму при таких захворюваннях, як пухлини, порушення серцево-судинної системи, ревматизм і нервові хвороби.

Дослідникам, які отримали на розробку програми від держави 7,5 мільйона марок, вдалося також синтезувати цілий ряд невідомих досі сполук цукру. Декотрі з них добре зарекомендували себе при лікуванні грипу. Інші, як показали експерименти, можна ефективно використовувати у боротьбі проти різних пухлин. Не дивно тому, що досягнутими результатами уже всерйоз зацікавились провідні фармацевтичні концерни ФРН. Вони сподіваються знайти для лікарських препаратів на основі нових синтетичних цукрів найширший спектр застосування.

Геннадій ТЕМНЕНКОВ.

Бонн.

Скандал

Хмари над міністром транспорту

Повітряні та залізничні катастрофи, що сталися в Ірані за останній рік, можуть коштувати крісла міністру транспорту цієї держави Мохаммаду Санді-Кію.

Близько 40 депутатів іранського парламенту зажадали, щоб міністр відзвітувався про свою діяльність на цьому посту.

Його звинувачують парламентарії в нездатності забезпечити безпеку повітряного та залізничного транспорту та необгрунтованих перестановках в керівництві цивільною авіацією Ірану. Припускається, що після звіту буде поставлено на голосування питання про вотум недовіри міністру.

Причиною запиту депутатів стали чотири катастрофи, котрі призвели, загалом, до загибелі 205 чоловік. Найбільша з них сталася 8 лютого цього року, коли в повітрі над Тегераном винищувач-бомбардувальник Су-25 «протаранив» хвіст авіалайнера ТУ-154. Жертвами трагедії стали більш як 130 чоловік, включаючи чотирьох російських льотчиків. Розслідування причин цієї найбільшої в історії цивільної авіації Ірану авіакатастрофи триває.

Торік теж побіля Тегерану розбився літак з 39 пасажирами й членами екіпажу, в провінції Лурестан зійшов з рейок пасажирський поїзд, а біля станції Варамін на південь від іранської столиці сталося лобове зіткнення двох залізничних составів.

Справи кримінальні

ХТО Ж УКРАВ КАСЕТУ?

На Ігналінській атомній станції, що в невеликому литовському містечку Вісагінас, вже більше місяця тривають пошуки зниклої касети з невикористаним ядерним паливом. Одна така касета на світовому ринку коштує майже 80 тисяч доларів. Але проблема не обмежується тільки фінансовим боком. Йдеться про ядерну безпеку.

Ще до того, як ця звістка просочилася в засоби масової інформації, про пропажу касети стало відомо в Міжнародному агентстві з атомної енергії (МАГАТЕ) у Відні. Звідти надійшла вказівка будь-що розшукати касету протягом місяця. Інакше МАГАТЕ, яке ретельно підраховує всі світові запаси ядерного палива, муситиме змінити дані про його запаси в Литві.

Протягом березня на Ігналінській АЕС велися напружені пошуки. З допомогою телекамер обстежили дно басейну, де зберігаються відпрацьовані елементи. Але спроби знайти касету поки що не увінчались успіхом. Існує версія, що її могли помилково розібрати, розрізати і закласти в контейнер з використаним паливом. Хоча якщо так, то чому касета пропала разом з паспортом?

Пошуки тривають. Однак шансів знайти касету залишається дедалі менше.

Надія ДОРОНІНА.

Вільнюс.

Хто є хто

ЧЕЧЕНСЬКА ОПОЗИЦІЯ

У 1992 році в Чеченській Республіці було зареєстровано велику кількість партій та громадсько-політичних рухів різних напрямів. Більшість із них обмежувалася реєстрацією, маючи лише статут і зовсім небагато прихильників, не виявляючи політичної активності й практично не впливаючи на політичне життя в республіці. Однак це не означає, що сьогодні в Чечні у Президента Джохара Дудаєва немає опозиції, чи то навіть противників. Три найсолідніших громадсько-політичних рухи все ще є досить серйозною силою і намагаються так чи інакше впливати на курс, що його проводить нинішній уряд Чечні.

Одним з найвпливовіших опозиційних рухів є «Даймохк» («Вітчизна»), кістяк якого становлять представники інтелігенції Чеченської Республіки. «Даймохк» вважає, що Джохар Дудаєв силоміць прийшов до влади і що вибори Президента взагалі не були конституційними й відбувалися з великими порушеннями. Водночас представники «Даймохка» цілком солідарні із зовнішньополітичним курсом Дудаєва, і особливо щодо взаємовідносин з Росією. В усякому разі, лідер цього руху Лече Умхаєв практично завжди погоджується з діями Президента Чечні щодо могутнього сусіда. Цікава постать співголови «Даймохка» Саламбека Хаджієва, який свого часу обіймав пост міністра нафтохімічної промисловості колишнього СРСР. На думку деяких спостерігачів, Хаджієв, аварець за походженням, більш популярний і авторитетний, аніж сам Умхаєв.

Кілька слів про інший громадсько-політичний рух — «Маршо» («Свобода»). На чолі його стоїть колишній партійний функціонер Абдул Бугаєв, який займав при комуністах вельми високий пост. І, як наслідок, навколо «Маршо» об'єдналися здебільшого колишні комуністи та чиновники, що мали солідні посади. Сам Бугаєв родом з Надтеречного району Чечні. Завдяки родовим відносинам, що збереглися в республіці до наших днів, його рух здобуває цілковиту підтримку й має величезну кількість прихильників у цьому районі Чечні. Курс, узятий керівництвом «Маршо»,— проросійський. Його лідери виступають за встановлення тісних стосунків з РФ і, за повідомленням різних незалежних джерел, підтримують тісні контакти з головою нинішнього парламенту Росії Русланом Хасбулатовим. У фінансовому плані у цього руху також немає особливих труднощів. Ті самі джерела підкреслюють зв'язки «Маршо» з так званою чеченською мафією, що дає змогу лідерам руху розпоряджатися мільярдними сумами.

Замикає трійку громадсько-політичний рух «Ісо» («Справедливість»), очолюваний Лече Саліговим. На думку багатьох спостерігачів, основне ядро «Ісо» становлять люди, яких «обминула чаша» під час розподілу міністерських портфелів уже при Джохарі Дудаєві. Вони претендували на високі пости, та лишилися ні з чим. Лідери «Ісо» також роблять ставку на Росію. Та при цьому вони закликають Москву не надавати Чечні допомоги, і насамперед економічної, тим самим розраховуючи поставити республіку в іще складніше становище і прийти до влади на хвилі народного невдоволення. Найімовірніше, саме така постановка питання лідерами «Ісо» зумовила те, що рух непопулярний у Чечні.

Єдине, що об'єднує всі ці три опозиційно настроєні до нинішнього уряду сили,— вимога відставки Джохара Дудаєва. І все-таки, як вважають деякі експерти, незважаючи на численні нерозв'язані проблеми, що стоять сьогодні перед Чеченською Республікою, Президент залишається популярним серед більшості чеченського народу.

«Іпринда-Подія» спеціально для «Голосу України».

Панорама

Спостерігається активізація воєнних дій

Початок квітня на фронтах Абхазії позначений активізацією бойових дій. За твердженням керівника прес-центру штабу грузинських військ в Абхазії Сосо Маргішвілі, першого квітня Сухумі двічі зазнавало інтенсивних артилерійських обстрілів.

Найсильніший з них випав на вечірню пору. Кілька снарядів вибухнуло в центрі міста, зруйновано до 10 будинків, загинув один і поранено чотирьох мирних жителів. За твердженням прес-центру, над грузинськими позиціями з'явилися два літаки російських ВПС, котрі випустили кілька ракет. В результаті точного влучення однієї з них загинули 2 і поранено 4 грузинських військовослужбовців. Засоби протиповітряної оборони грузинської армії вогнем у відповідь примусили літаки повернути назад. Як стверджується в заяві, у зв'язку з останніми подіями в Абхазії парламент Грузії прийняв звернення до ООН, Наради з безпеки та співробітництва в Європі і правозахисних організацій світу, в якій звинуватив абхазькі власті та російських військових, дислокованих на території Абхазії, в етнічних чистках щодо грузинського населення. В ній йдеться, що насильство та утиски, що їх зазнає грузинське населення, примушують людей покидати свої домівки, а дії сепаратистів при потуранні дислокованих там російських військ дедалі частіше набувають форми геноциду. Відповідальність за подібні дії грузинський парламент поклав на Росію, розцінивши те, що сталося, як продовження її імперської політики.

При парламенті Грузії створено спеціальну комісію, яка має допомогти в евакуації жителів, котрі мешкають в зоні абхазького контролю, в безпечні райони. З цією метою до Сухумі прибув голова держкомітету з прав людини та міжнаціональних відносин Олександр Кавсадзе. Він має намір зустрітися в Гудауті з абхазькими лідерами й обговорити питання евакуації мирного населення з цих районів.

За даними, що надходять з різних джерел, репресивні дії щодо грузинів, котрі мешкають в зоні абхазького контролю, посилилися після невдалого штурму Сухумі 16—17 березня і за останні дні набули загрозливого характеру. За твердженням представника грузинської військової розвідки, фізичні розправи над грузинами, котрі проживають в цих районах, особливо над тими, чиї родичі воюють у складі збройних сил Грузії, стали повсякденним явищем. Керівники Грузії добиваються форсованої евакуації ще й тому, що побоюються репресивних дій у відповідь щодо абхазів, котрі залишилися в зоні грузинського контролю, з боку родичів тих, чутки про насильницьку загибель яких доходять з Гагри, Гудаути, Ткварчелі.

Як ще один факт участі Росії у воєнних діях, було наведено факт арешту лейтенанта російської армії Олександра Ситникова, який займався в Сухумі розвідницькою і диверсійною діяльністю.

Бесік БАРАТЕЛІ.

Тбілісі.

З «гарячих» точок

ПЕРША ІГРАШКА — ПІСТОЛЕТ

В які ігри гратися — дітей вчать дорослі. Малеча здібно копіює рухи, погляди й думки батьків. Серед дітей боснійської столиці Сараєва найпопулярнішою є гра, сценку з якої зображено на знімку.

Поки що немає остаточних підрахунків, скільки дітей стали жертвами громадянської війни в колишній Югославії. Тисячі неповнолітніх загинуло, скалічено, розвіяно по світу далеко від рідних. На початку минулої зими у засобах масової інформації з'явилися застереження, що в разі продовження конфлікту кілька десятків тисяч мусульманських, хорватських і сербських дітей можуть не пережити її. Весни невинні жертви війни чекали з таким самим нетерпінням, як і миру. Але не всі її дочекалися.

ТАДЖИКИСТАН: ПОКИ ЩО СПОКІЙНО

Ситуація у Таджикистані, де днями були вбиті лідер Народного фронту Сангак Сафаров і командир найбільшого з його підрозділів Файзалі Саїдов, залишається спокійною.

Вдалось уникнути сутичок між прихильниками загиблих. Владні структури контролюють територію республіки, в тому числі і Хатлонську область, де 29 березня запроваджено режим надзвичайного стану. Водночас, як повідомили у комітеті національної безпеки, активізувались члени таджицьких опозиційних сил, які осіли у Москві та Петербурзі. Поки що це стосується тільки їх пропагандистської діяльності. Деякі прикмети активності виявляють і загони опозиції у гірських районах Паміру. Тут, як повідомив представник комітету, низка збройних угруповань планує напад на урядові сили. Можливо, що до цього їх закликав заступник ісламської партії «Відродження» Давлат Усмон, який емігрував до Афганістану, але нещодавно таємно перетнув кордон і відвідав один з районів Паміру. До речі, саме в цьому районі ще й досі існує відділення ісламської партії.

Про підготовку опозиції до військових дій свідчить і те, що у прикордонні райони з Афганістаном продовжує надходити зброя. Тільки поблизу селища Ішкашім на Памірі днями було вилучено із таємного сховища понад 50 реактивних снарядів і багато іншої зброї.

За словами представника комітету національної безпеки, уряд Таджикистану має досить сил, щоб протистояти можливим провокаціям.

Загибель провідних діячів Народного фронту має призвести, на його думку, не до розбрату, а до об'єднання усіх антиісламських сил.

Він повідомив про таку версію щодо загибелі Сангака Сафарова і Файзалі Саїдова: не виключено, що то було вбивство, замовлене опозицією.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН І ДОПОВНЕНЬ ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО МІСЦЕВІ РАДИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ ТА МІСЦЕВЕ І РЕГІОНАЛЬНЕ САМОВРЯДУВАННЯ»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Закону України «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 28, ст. 387, № 31, ст. 238—239, № 33, ст. 475—476) такі зміни і доповнення:

1. Частину третю статті 24 виключити.

У зв'язку з цим частини четверту, п'яту і шосту статті 24 вважати відповідно частинами третьою, четвертою і п'ятою.

2. Частину третю статті 31 викласти в такій редакції:

«Виконавчий комітет утворюється Радою на строк її повноважень і формується одноосібно головою Ради у складі заступника (заступників) голови, керуючого справами (секретаря) і членів виконавчого комітету. У складі виконавчого комітету міської (міста обласного підпорядкування) Ради за її рішенням може бути перший заступник голови виконавчого комітету».

3. Частини третю і четверту статті 42 викласти в такій редакції:

«Делегування державою повноважень виконавчим комітетам відповідних Рад супроводжується передачею їм фінансових, матеріально-технічних та інших ресурсів, необхідних для здійснення цих повноважень.

Здійснення виконавчим комітетом сільської, селищної, міської Ради делегованих державою повноважень є обов'язковим. Виконавчий комітет несе відповідальність за їх здійснення перед відповідною місцевою державною адміністрацією».

4. Статтю 51 викласти в такій редакції:

«Представницькими органами регіонального самоврядування є обласні, районні Ради народних депутатів.

Порядок формування і форми роботи представницьких органів регіонального самоврядування визначаються відповідно до положень статей 17, 20—22 цього Закону.

Обласна, районна Рада обирає з числа депутатів відповідної Ради голову і заступника голови Ради, утворює і обирає постійні та інші комісії, правовий статус та повноваження яких визначаються статтями 23—30, за винятком положень, що стосуються виконавчого комітету.

Голова обласної, районної Ради є найвищою посадовою особою в системі самоврядування відповідно області, району.

Голова, заступник голови, секретар та члени постійних комісій Ради працюють на громадських засадах».

5. Пункти 6, 8, 10 частини другої статті 52 викласти в такій редакції:

«6) заслуховування звітів голови Ради, постійних комісій, інших органів, які утворює або обирає Рада, а також посадових осіб, яких вона обирає, призначає або затверджує; скасування розпоряджень голови Ради»;

«8) затвердження бюджету і внесення до нього змін, затвердження звітів про виконання бюджету; затвердження положення про порядок формування і використання позабюджетних коштів, цільових і валютних фондів та звітів про їх виконання»;

«10) заслуховування звіту Представника Президента України, а також за його дорученням заступників глави місцевої державної адміністрації, керівників відділів, управлінь, інших служб місцевої державної адміністрації про виконання бюджету, програм економічного і соціального розвитку відповідної території, місцевих екологічних програм та з інших питань, пов'язаних із здійсненням місцевою державною адміністрацією повноважень, переданих їй Радою».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
16 березня 1993 року

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування» з дня його опублікування.

2. Запропонувати Президенту України внести відповідні зміни до «Положення про місцеву державну адміністрацію».

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
17 грудня 1992 року

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ТВАРИННИЙ СВІТ

Тваринний світ є одним з основних компонентів навколишнього природного середовища, національним багатством України, джерелом духовного та естетичного збагачення і виховання людей, об'єктом наукових досліджень, а також важливою базою для одержання промислової і лікарської сировини, харчових продуктів та інших матеріальних цінностей.

В інтересах нинішнього і майбутніх поколінь в Україні з участю підприємств, установ, організацій і громадян здійснюються заходи щодо охорони, відтворення і науково обгрунтованого, невиснажливого використання тваринного світу.

Розділ I.
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Законодавство України про охорону, використання і відтворення тваринного світу

Відносини у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу, об'єкти якого перебувають у стані природної волі, у неволі чи напіввільних умовах, на суші, у воді, грунті та повітрі, постійно чи тимчасово населяють територію України або належать до природних багатств її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони, регулюються цим Законом, Законом України про охорону навколишнього природного середовища та іншими прийнятими відповідно до них актами законодавства України і Республіки Крим.

Відносини у галузі охорони, використання і відтворення сільськогосподарських, свійських й інших тварин, що використовуються для господарських, наукових, культурно-освітніх, виховних, естетичних та інших цілей, регулюються відповідним законодавством України і Республіки Крим.

Стаття 2. Завдання законодавства України про охорону, використання і відтворення тваринного світу

Завданням законодавства України про охорону, використання і відтворення тваринного світу є регулювання відносин у галузі охорони, використання і відтворення об'єктів тваринного світу, збереження і поліпшення середовища перебування диких тварин, забезпечення умов постійного існування всього видового і популяційного різноманіття тварин в стані природної волі, неволі чи напіввільних умовах.

Стаття 3. Об'єкти тваринного світу

Об'єктами тваринного світу є:

хордові, в тому числі хребетні (ссавці, птахи, плазуни, земноводні, риби та інші) і безхребетні (членистоногі, молюски, голкошкірі та інші) тварини в усьому їх видовому і популяційному різноманітті та на всіх стадіях розвитку (ембріони, яйця, лялечки тощо), що перебувають у стані природної волі;

частини диких тварин (роги, шкіра тощо);

продукти життєдіяльності диких тварин (мед, віск, тощо);

залишки викопних тварин; нори, хатки, лігва, мурашники, боброві загати та інше житло і споруди тварин.

Об'єкти тваринного світу, а також місця токування, линяння, гніздових колоній птахів, постійних чи тимчасових скупчень тварин, інші території, що є середовищем перебування об'єктів тваринного світу, підлягають охороні.

Стаття 4. Об'єкти тваринного світу як природний ресурс загальнодержавного значення

Дикі тварини, що перебувають в стані природної волі, а також інші об'єкти тваринного світу, що перебувають в межах територіальних і внутрішніх морських вод, континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони, водойм, що знаходяться на території більш ніж однієї області, державних мисливських угідь, територій природно-заповідного фонду України і лісів державного значення належать до природних ресурсів загальнодержавного значення.

Стаття 5. Суб'єкт права загальнодержавної власності на тваринний світ

Суб'єктом права загальнодержавної власності на тваринний світ є держава в особі Верховної Ради України.

Верховна Рада України може делегувати свої окремі повноваження власника тваринного світу органам державної виконавчої влади в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу.

Стаття 6. Право колективної та приватної власності на окремі об'єкти тваринного світу

Дикі тварини та інші об'єкти тваринного світу, які вилучені із стану природної волі або природного середовища, розведені (отримані) у неволі чи напіввільних умовах або набуті іншим дозволеним законодавством шляхом, можуть знаходитись у колективній або приватній власності.

Законність набуття у колективну або приватну власність об'єктів тваринного світу (крім добутих в порядку загального використання) повинна бути підтверджена відповідними документами.

Форма документа та перелік видів тварин, що можуть перебувати на праві колективної чи приватної власності, визначаються Міністерством охорони навколишнього природного середовища України за погодженням із заінтересованими державними органами, які видають ці документи.

У передбаченому законодавчими актами порядку права власників об'єктів тваринного світу можуть бути обмежені в інтересах охорони цих об'єктів.

Не можуть передаватися у колективну та приватну власність об'єкти тваринного

(Продовження на 11-й стор.).

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про введення в дію Закону України «Про тваринний світ»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про тваринний світ» з дня його опублікування.

2. До приведення законодавства України у відповідність із Законом України «Про тваринний світ» законодавчі та інші нормативні акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету міністрів України:

разом з Комісією Верховної Ради України у питаннях екології та раціонального природокористування підготувати і подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення законодавчих актів у відповідність із Законом України «Про тваринний світ»;

до 1 червня 1993 року привести рішення Уряду України у відповідність із Законом України «Про тваринний світ»;

до 1 січня 1994 року забезпечити розробку і затвердження нормативних актів відповідно до компетенції Уряду України, визначеної зазначеним Законом;

забезпечити до 1 липня 1993 року перегляд і скасування міністерствами і відомствами України їх нормативних актів, що суперечать цьому Закону.

4. Визнати таким, що втратив чинність, Закон Української РСР від 27 листопада 1981 року «Про охорону і використання тваринного світу» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1981 р., № 49, ст. 835).

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
3 березня 1993 року

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ТВАРИННИЙ СВІТ

(Продовження. Початок на 10-й стор.).

світу, що становлять особливу природоохоронну, наукову та естетичну цінність, а також види тварин, занесені до Червоної книги України (крім випадків, коли ці тварини отримані шляхом розведення в неволі або у передбаченому законодавством порядку придбані у власність за межами України).

Стаття 7. Основні вимоги та принципи охорони, раціонального використання і відтворення тваринного світу

Під час проведення заходів щодо охорони, раціонального використання і відтворення тваринного світу, а також під час здійснення будь-якої діяльності, яка може вплинути на середовище перебування тварин і стан тваринного світу, повинно забезпечуватися додержання таких основних вимог і принципів:

збереження умов існування видового і популяційного різноманіття тваринного світу в стані природної волі;

недопустимість погіршення середовища перебування, шляхів міграції та умов розмноження диких тварин;

збереженння цілісності природних угруповань тварин;

додержання науково обгрунтованих нормативів і лімітів використання об'єктів тваринного світу, забезпечення невиснажливого використання диких тварин та їх відтворення;

раціональне використання корисних властивостей і продуктів життєдіяльності диких тварин;

платність за спеціальне використання об'єктів тваринного світу;

регулювання чисельності тварин з метою охорони здоров'я населення і відвернення заподіяння шкоди природі та народному господарству;

врахування висновків екологічної експертизи щодо народногосподарських об'єктів, які можуть впливати на стан тваринного світу.

Стаття 8. Державне управління у галузі охорони і використання тваринного світу

Державне управління у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу здійснюють Кабінет міністрів України, Уряд Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, а також Міністерство охорони навколишнього природного середовища, його органи на місцях та інші спеціально уповноважені на це державні органи.

Стаття 9. Права та обов'язки громадян у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу

Кожний громадянин України має право:

на загальне і спеціальне використання тваринного світу;

мати у колективній або приватній власності окремі об'єкти тваринного світу;

на компенсацію шкоди, завданої дикими тваринами, відповідно до законодавства України.

Громадяни України зобов'язані:

охороняти тваринний світ і середовище перебування диких тварин;

сприяти відтворенню відновлюваних об'єктів тваринного світу;

використовувати об'єкти тваринного світу відповідно до вимог цього Закону.

Громадяни України мають й інші права та обов'язки, передбачені Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», іншими актами законодавства.

Розділ II. ВИКОРИСТАННЯ ТВАРИННОГО СВІТУ

Стаття 10. Форми використання об'єктів тваринного світу

Використання об'єктів тваринного світу здійснюється на праві власності і праві користування.

Стаття 11. Загальне використання тваринного світу

Громадянам гарантується право загального використання тваринного світу для задоволення життєво необхідних потреб (естетичних, оздоровчих, рекреаційних тощо) безплатно.

Загальне використання здійснюється без вилучення об'єктів тваринного світу з природного середовища (за винятком любительського і спортивного рибальства у водоймах загального користування).

У порядку загального використання тваринного світу здійснюється користування корисними властивостями життєдіяльності тварин — природних санітарів середовища, запилювачів рослин та інших, використання об'єктів тваринного світу у наукових, культурно-освітніх, виховних, естетичних та інших цілях, передбачених законодавством України.

Під час здійснення загального використання тваринного світу забороняється знищення тварин, руйнування їх житла та інших споруд (нор, хаток, лігва, гнізд, мурашників, бобрових загат і таке інше), порушення середовища перебування тварин і погіршення умов їх розмноження.

Стаття 12. Спеціальне використання тваринного світу

До спеціального використання належать усі види користування тваринним світом (за винятком любительського і спортивного рибальства у водоймах загального користування), що здійснюються з їх вилученням (добуванням, збиранням і таке інше) з природного середовища.

Спеціальне використання тваринного світу в порядку ведення мисливського і рибного господарства здійснюється з наданням підприємствам, установам, організаціям і громадянам права користування мисливськими угіддями та рибогосподарськими водоймами.

Спеціальне використання тваринного світу здійснюється лише за спеціальними дозволами, що видаються в порядку, який визначається Кабінетом міністрів України.

Ця вимога поширюється також на власників чи користувачів земельними ділянками, на яких перебувають (знаходяться) об'єкти тваринного світу.

Стаття 13. Види використання об'єктів тваринного світу

За умови додержання вимог цього Закону, інших актів законодавства України можуть здійснюватися такі види використання об'єктів тваринного світу:

мисливство;

рибальство, включаючи добування водних безхребетних тварин і морських ссавців;

використання об'єктів тваринного світу в наукових, культурно-освітніх, виховних та естетичних цілях;

використання корисних властивостей життєдіяльності тварин, природних санітарів середовища, запилювачів рослин та інших;

використання тварин з метою отримання продуктів їх життєдіяльності;

добування диких тварин з метою утримання і розведення в неволі чи напіввільних умовах для комерційних та інших цілей.

Законодавством України можуть бути передбачені й інші види використання об'єктів тваринного світу.

Стаття 14. Мисливство

Мисливством вважається добування диких звірів і птахів, що перебувають у стані природної волі в межах мисливських угідь з метою задоволення матеріальних, рекреаційних та інших потреб громадян і народного господарства.

Мисливство здійснюється шляхом промислового добування та любительського і спортивного полювання на мисливських звірів і птахів.

З метою організації та ведення мисливського господарства юридичним і фізичним особам надаються у користування спеціально визначені для цього мисливські угіддя.

Стаття 15. Надання у користування мисливських угідь

Мисливські угіддя для ведення мисливського господарства надаються у користування Верховною Радою Республіки Крим та обласними Радами народних депутатів за поданням спеціально уповноважених державних органів у галузі ведення мисливського господарства і за погодженням з місцевими Радами народних депутатів, органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та власниками або користувачами земельних ділянок.

Спеціально уповноваженим державним органом у галузі ведення мисливського господарства є Міністерство лісового господарства України та його органи на місцях.

Надання у користування, в тому числі в оренду, мисливських угідь здійснюється на строк не менше 15 років.

Користувачі мисливських угідь мають переважне право на поновлення строку користування.

Порядок ведення мисливського господарства встановлюється Кабінетом міністрів України.

Стаття 16. Полювання

Полювання в межах мисливських угідь здійснюється громадянами, які досягли 18-річного віку й одержали у встановленому порядку дозволи на добування мисливських тварин.

Порядок здійснення полювання визначається Кабінетом міністрів України.

Стаття 17. Рибальство

Рибальством вважається промислове добування риби, водних безхребетних і морських ссавців, а також любительське і спортивне рибальство та добування водних безхребетних у рибогосподарських водоймах.

Правила й об'єкти рибальства, порядок надання у користування рибогосподарських водойм, а також вимоги щодо ведення рибного господарства визначаються в порядку, що встановлюється Кабінетом міністрів України.

Спеціально уповноваженими державними органами у галузі ведення рибного господарства і рибної промисловості є Державний комітет України з рибного господарства і рибної промисловості та його органи на місцях.

Стаття 18. Ведення промислового рибальства та промислу водних безхребетних і морських ссавців

У порядку спеціального використання об'єктів тваринного світу підприємствам, установам, організаціям і громадянам надається право ведення промислового рибальства та промислу водних безхребетних і морських ссавців на промислових ділянках рибогосподарських водойм, до яких належать всі поверхневі, територіальні та внутрішні морські води, які використовуються (можуть використовуватися) для промислового добування риби та інших об'єктів водного промислу або мають значення для відтворення їх запасів, а також у виключній (морській) економічній зоні та на континентальному шельфі України.

Підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані виконувати вимоги, передбачені статтею 26 цього Закону, а також здійснювати за погодженням з органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та Державного комітету України з рибного господарства і рибної промисловості рибоохоронні та меліоративно-технічні заходи, що забезпечують поліпшення стану водойм і умов відтворення риби та інших водних організмів, проводити роботу щодо штучного відтворення цінних видів риби, а також утримувати в належному санітарному стані берегові ділянки в місцях рибальства.

Стаття 19. Любительське і спортивне рибальство

У порядку загального використання об'єктів тваринного світу громадянам дозволяється безоплатне любительське і спортивне рибальство та добування водних безхребетних для особистого споживання у визначених для цих цілей водоймах загального користування і за умови додержання встановлених правил рибальства і водокористування.

В інших випадках любительське і спортивне рибальство та добування водних безхребетних здійснюється на праві спеціального використання об'єктів тваринного світу у порядку, встановленому Кабінетом міністрів України.

Стаття 20. Використання об'єктів тваринного світу у наукових, культурно-освітніх, виховних та естетичних цілях

Використання об'єктів тваринного світу, які знаходяться у стані природної волі, у наукових, культурно-освітніх, виховних та естетичних цілях здійснюється підприємствами, установами, організаціями та громадянами безоплатно і без відповідних дозволів, якщо при цьому об'єкти тваринного світу не вилучаються (в тому числі тимчасово) із природного середовища, тваринам та середовищу їх перебування не завдається шкоди, не порушуються права власників та інших користувачів природних ресурсів.

Використання об'єктів тваринного світу, які перебувають у стані неволі чи напіввільних умовах для наукових, культурно-освітніх, виховних і естетичних цілей може здійснюватися за плату без вилучення тварин із середовища їх перебування.

Вилучення об'єктів тваринного світу у наукових, культурно-освітніх, виховних та естетичних цілях із природного середовища допускається тільки за спеціальними дозволами, що видаються згідно з правилами, що встановлюються Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

У разі необхідності Міністерство охорони навколишнього природного середовища України та його органи на місцях можуть встановлювати обмеження, а також постійну чи тимчасову заборону використання об'єктів тваринного світу або вилучення об'єктів тваринного світу у наукових, культурно-освітніх, виховних та естетичних цілях.

Підприємства, установи, організації та громадяни, які в зазначених цілях вилучають об'єкти тваринного світу з природного середовища, зобов'язані забезпечувати комплексне використання їх і збереження для подальших наукових досліджень добутого зоологічного матеріалу.

Стаття 21. Використання корисних властивостей життєдіяльності тварин.

Використання корисних властивостей життєдіяльності тварин — природних санітарів середовища, запилювачів рослин та інших допускається тільки без їх вилучення та знищення, погіршення середовища їх перебування і без заподіяння тваринам іншої шкоди.

Стаття 22. Використання тварин з метою одержання продуктів їх життєдіяльності

Використання тварин з метою одержання продуктів їх життєдіяльності (меду і воску диких бджіл тощо) допускається тільки без вилучення та знищення тварин і без погіршення середовища їх перебування.

Використання тварин з метою одержання продуктів їх життєдіяльності здійснюється за правилами, що встановлюються Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

Стаття 23. Добування диких тварин з метою утримання і розведення у неволі чи напіввільних умовах

Підприємствам, установам, організаціям і громадянам дозволяється добування (придбання) диких тварин з метою утримання і розведення в неволі чи напіввільних умовах для отримання продуктів їх життєдіяльності у комерційних та інших цілях.

Правила добування (придбання) диких тварин для зазначених цілей встановлюються Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

Тварини (крім занесених до Червоної книги України), вилучені з природного середовища за спеціальним дозволом та за визначену у встановленому порядку плату, є власністю підприємств, установ, організацій та громадян, яким цей дозвіл було видано.

(Продовження на 12-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ТВАРИННИЙ СВІТ

(Продовження. Початок на 10-й, 11-й стор.).

Дикі тварини, що утримуються підприємствами, установами, організаціями та громадянами в неволі чи напіввільних умовах без дозволу на вилучення їх з природного середовища та інших документів, що засвідчують законність їх набуття, вважаються незаконно набутими.

Придбання диких тварин у підприємств, установ, організацій та громадян, які не мають дозволу на їх добування або документів придбання, забороняється.

Перелік диких тварин, яких дозволяється підприємствам, установам, організаціям і громадянам утримувати і розводити в неволі чи напіввільних умовах, а також вимоги щодо умов утримання цих тварин, їх охорони та використання встановлюються Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

Стаття 24. Регулювання чисельності тварин

З метою охорони здоров'я і безпеки населення, запобігання захворюванням сільськогосподарських та інших свійських тварин, відвернення заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу і народному господарству проводяться заходи, спрямовані на регулювання чисельності окремих видів диких тварин.

Ці заходи повинні здійснюватися способами, які б не допускали заподіяння шкоди іншим видам тварин і забезпечували збереження середовища перебування тварин.

Види диких тварин, чисельність яких підлягає регулюванню, порядок проведення відповідних заходів визначаються органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України з урахуванням висновків наукових організацій та заінтересованих державних органів.

Стаття 25. Права користувачів об'єктами тваринного світу.

Користувачі мають право:

в установленому порядку здійснювати спеціальне використання об'єктів тваринного світу;

власності на добуті в законному порядку об'єкти тваринного світу і доходи від їх реалізації;

оскаржувати в установленому порядку рішення державних органів і посадових осіб, що порушують їх права на використання об'єктів тваринного світу.

Підприємства, установи, організації та громадяни, які здійснюють ведення мисливського і рибного господарства, мають також право брати участь у вирішенні питань охорони і використання об'єктів тваринного світу, що знаходяться на території закріплених за ними мисливських угідь та рибогосподарських водойм.

Підприємства, установи, організації та громадяни користуються й іншими правами щодо використання об'єктів тваринного світу, передбаченими законодавством України.

Права підприємств, установ, організацій та громадян щодо використання об'єктів тваринного світу можуть бути обмежені законодавчими актами України.

Стаття 26. Обов'язки користувачів об'єктами тваринного світу

Користувачі зобов'язані:

додержувати встановлених правил, норм, лімітів і строків використання об'єктів тваринного світу;

використовувати тваринний світ способами, що не допускають порушення цілісності природних угруповань і забезпечують збереження тварин, яких не дозволено використовувати;

беззаперечно допускати до перевірки всіх об'єктів, де утримуються, переробляються та реалізуються об'єкти тваринного світу, представників органів, що здійснюють державний контроль за охороною і використанням тваринного світу, своєчасно виконувати їх законні вимоги та розпорядження.

Користувачі зобов'язані своєчасно вносити плату за використання об'єктів тваринного світу.

Підприємства, установи, організації та громадяни, які здійснюють ведення мисливського та рибного господарства, крім цього, зобов'язані:

раціонально використовувати об'єкти тваринного світу, не допускати погіршення екологічного стану середовища перебування тварин внаслідок власної діяльності, застосовувати природоохоронні технології під час здійснення виробничих процесів;

проводити первинний облік чисельності і використання диких тварин, вивчати їх стан та характеристики угідь, де перебувають об'єкти тваринного світу, і в установленому порядку подавати цю інформацію органам, що здійснюють державний облік тварин та облік їх використання, ведення державного кадастру і моніторингу тваринного світу;

проводити комплексні заходи, спрямовані на відтворення, в тому числі штучне, диких тварин, збереження і поліпшення середовища їх перебування;

здійснювати заходи щодо виконання загальнодержавних, регіональних і місцевих екологічних програм з питань охорони тваринного світу;

негайно інформувати природоохоронні органи, ветеринарні, санітарно-епідеміологічні служби про виявлення захворювань тварин, погіршення стану середовища їх перебування, виникнення загрози знищення та випадків загибелі тварин, здійснювати комплексні заходи щодо профілактики і боротьби з захворюваннями.

В межах закріпленої території здійснювати охорону об'єктів тваринного світу, дотримувати режиму охорони видів тварин, занесених до Червоної книги України і до переліків видів тварин, які підлягають особливій охороні на території Республіки Крим та областей;

самостійно припиняти використання об'єктів тваринного світу в разі погіршення їх стану та умов існування, зниження відтворюючої здатності та виникнення загрози знищення тварин, негайно вживати заходів до усунення негативного впливу на тварин і середовище їх перебування.

Підприємства, установи, організації та громадяни, які використовують об'єкти тваринного світу, зобов'язані виконувати й інші обов'язки щодо охорони і використання тваринного світу відповідно до законодавства України.

Стаття 27. Плата за спеціальне використання об'єктів тваринного світу

Спеціальне використання об'єктів тваринного світу здійснюється за плату.

Розмір плати встановлюється залежно від виду, мети та обсягів використання об'єктів тваринного світу, розповсюдженості та цінності, з урахуванням місцеположення, якості, біотичної продуктивності територій та інших екологічних, а також економічних факторів.

Порядок визначення плати та пільги щодо платежів за спеціальне використання об'єктів тваринного світу встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 28. Умови і підстави припинення права спеціального використання об'єктів тваринного світу

Право спеціального використання об'єктів тваринного світу припиняється в разі:

закінчення строку, на який було надано дозвіл на використання;

відпадання потреби у використанні або добровільної відмови від нього;

припинення діяльності підприємств, установ, організацій та громадян, які використовували об'єкти тваринного світу;

порушення порядку спеціального використання об'єктів тваринного світу.

Право використання об'єктів тваринного світу може бути також припинено в разі систематичного невиконання підприємствами, установами, організаціями та громадянами встановлених правил, норм та інших вимог або договірних обов'язків щодо охорони, використання і відтворення об'єктів тваринного світу, а також в інших випадках, передбачених законодавством України.

Припинення права спеціального використання об'єктів тваринного світу здійснюється в порядку, визначеному законодавством України про охорону навколишнього природного середовища, шляхом анулювання спеціального дозволу.

Припинення права спеціального використання об'єктів тваринного світу не звільняє від зобов'язань щодо відшкодування збитків, заподіяних внаслідок порушення законодавства про охорону і використання тваринного світу.

Стаття 29. Припинення права власності на об'єкти тваринного світу

Право колективної та приватної власності на об'єкти тваринного світу припиняється у разі:

жорстокого поводження з дикими тваринами;

встановлення законодавчими актами України заборони відносно перебування у колективній або приватній власності окремих об'єктів тваринного світу.

Право колективної та приватної власності на об'єкти тваринного світу припиняється і в інших випадках, передбачених законодавством України.

Припинення права власності на об'єкти тваринного світу у випадках, передбачених абзацом другим цієї статті, провадиться в судовому порядку за позовами органів контролю в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу або прокурора.

Стаття 30. Гарантії і захист прав власників і користувачів об'єктами тваринного світу

Збитки, заподіяні власникам і користувачам об'єктами тваринного світу, підлягають відшкодуванню в порядку, передбаченому законодавством України.

У разі припинення права спеціального використання об'єктів тваринного світу з підстав, не передбачених статтею 28 цього Закону, підприємствам, установам, організаціям та громадянам, яким було надано це право, надається рівноцінна можливість здійснення свого права.

Розділ III. ОХОРОНА ТВАРИННОГО СВІТУ

Стаття 31. Зміст охорони тваринного світу

Охорона тваринного світу включає систему правових, організаційних, економічних, матеріально-технічних, освітніх та інших заходів, спрямованих на збереження, відтворення та раціональне використання об'єктів тваринного світу.

Охорона тваринного світу передбачає комплексний підхід до вивчення стану, розробки і здійснення заходів щодо охорони і поліпшення всієї екологічної системи, в якій перебуває і складовою частиною якої є тваринний світ.

Стаття 32. Забезпечення охорони тваринного світу

Охорона тваринного світу забезпечується шляхом:

встановлення правил і норм охорони, раціонального використання і відтворення об'єктів тваринного світу;

встановлення заборони та обмежень у використанні об'єктів тваринного світу;

охорони від самовільного використання та інших порушень діючого порядку використання об'єктів тваринного світу;

охорони середовища перебування, умов розмноження і шляхів міграції тварин;

запобігання загибелі тварин під час здійснення виробничих процесів;

створення заповідників, заказників і виділення інших природних територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні;

встановлення особливого режиму охорони видів тварин, занесених до Червоної книги України і до переліків видів тварин, які підлягають особливій охороні на території Республіки Крим та областей;

розведення в неволі рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення видів тварин, створення центрів і «банків» для збереження генетичного матеріалу;

встановлення науково обгрунтованих нормативів і лімітів використання об'єктів тваринного світу та вимог щодо засобів їх добування;

обмеження вилучення тварин із природного середовища для зоологічних колекцій;

подання допомоги тваринам у разі захворювання, загрози їх загибелі під час стихійного лиха і внаслідок надзвичайних екологічних ситуацій;

організації наукових досліджень, спрямованих на обгрунтування заходів щодо охорони тваринного світу;

виховання громадян у дусі гуманного ставлення до тварин;

пропаганди важливості охорони тваринного світу засобами масової інформації;

здійснення державного контролю у галузі охорони і використання тваринного світу;

проведення заходів екологічної безпеки;

створення системи державного обліку, кадастру та моніторингу тваринного світу;

врахування питань охорони тваринного світу під час встановлення екологічних нормативів;

обмеження вивозу за кордон окремих об'єктів тваринного світу;

стимулювання діяльності, спрямованої на охорону, раціональне використання і відтворення тваринного світу;

проведення інших заходів і встановлення інших вимог щодо охорони об'єктів тваринного світу.

Стаття 33. Встановлення заборони та обмежень у використанні об'єктів тваринного світу

З метою збереження і відтворення тварин, здійснення окремих видів використання об'єктів тваринного світу, а також вилучення із природного середовища тварин може бути обмежено або повністю заборонено на певній території чи на певні строки в порядку, передбаченому цим Законом та іншими актами законодавства України.

Добування диких тварин (звірів, птахів, плазунів, земноводних, риб, молюсків та інших) з метою, не передбаченою в статтях 16, 17, 20, 23, 24 не допускається.

Стаття 34. Охорона редовища перебування, умов розмноження, шляхів міграції тварин

Підприємства, установи, організації і громадяни при здійсненні будь-якої діяльності, що впливає або може впливати на стан тваринного світу, зобов'язані забезпечувати охорону середовища перебування, умов розмноження і шляхів міграції тварин.

При розміщенні, проектуванні та забудові населених пунктів, підприємств, споруд та інших об'єктів, удосконаленні існуючих і впровадженні нових технологічних процесів, введенні в господарський обіг цілинних земель, заболочених, прибережних і зайнятих чагарниками територій, меліорації земель, здійсненні лісових користувань і лісогосподарських заходів, проведенні геологорозвідувальних робіт, видобуванні корисних копалин, визначенні місць випасання і прогону сільськогосподарських тварин, розробці туристських маршрутів та організації місць відпочинку населення повинні передбачатися і здійснюватися заходи щодо збереження середовища перебування та умов розмноження тварин, забезпечення недоторканності ділянок, що становлять особливу зооекологічну цінність.

(Продовження на 13-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ТВАРИННИЙ СВІТ

(Продовження. Початок на 10—12-й стор.).

При розміщенні, проектуванні і будівництві залізничних, шосейних, трубопровідних та інших транспортних магістралей, ліній електропередачі і зв'язку, а також каналів, гребель та інших гідротехнічних споруд повинні розроблятися і здійснюватися заходи, які забезпечували б збереження шляхів міграції тварин.

Введення в експлуатацію об'єктів і застосування технологій без забезпечення їх засобами захисту тварин і середовища їх перебування забороняється.

Проведення вибухових та інших робіт, які є джерелом підвищеного шуму, в місцях розмноження тварин обмежуються законодавством.

Випалювання сухої рослинності або її залишків допускається лише в разі господарської необхідності за погодженням з органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України.

З метою збереження і поліпшення екологічного стану окремих територій, що мають особливу цінність як середовище перебування рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, та цінних видів тварин, Міністерство охорони навколишнього природного середовища України може розробляти і запроваджувати більш суворі екологічні нормативи, ніж ті, що встановлені для всієї території України.

Експлуатація гідротехнічних та інших споруд на водних об'єктах, встановлення гідрологічного режиму і режиму водоспоживання та інша діяльність, що впливає чи може впливати на стан середовища перебування диких тварин, повинна здійснюватися з урахуванням вимог щодо охорони тваринного світу, інтересів рибного і мисливського господарства.

Стаття 35. Запобігання загибелі тварин під час здійснення виробничих процесів й експлуатації транспортних засобів

Підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані вживати заходів для запобігання загибелі тварин під час здійснення виробничих процесів, у тому числі зберігання, транспортування, застосування небезпечних для тварин препаратів, хімічних речовин та сполук, складування, знищення, захоронення промислових і побутових відходів, проведення сільськогосподарських, лісогосподарських, лісозаготівельних та інших робіт, а також під час експлуатації електричної мережі та транспортних засобів.

Стаття 36. Обов'язковість урахування під час проведення екологічної експертизи впливу експертованих об'єктів на стан тваринного світу

Під час проведення екологічної експертизи діючих об'єктів, проектів будівництва та реконструкції (розширення, технічного переозброєння) підприємств, споруд та інших об'єктів, впровадження нової техніки, технологій, матеріалів і речовин обов'язково враховується їх вплив на стан тваринного світу, середовище перебування, шляхи міграції та умови розмноження тварин.

Стаття 37. Погодження місць будівництва об'єктів, впровадження нової техніки, технологій, матеріалів і речовин, що впливають або можуть вплинути на стан тваринного світу

Місця будівництва підприємств, споруд та інших об'єктів, а також впровадження нової техніки, технологій, матеріалів і речовин, що впливають або можуть вплинути на стан тваринного світу, погоджуються з органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та спеціально уповноваженими державними органами в галузі ведення мисливського і рибного господарства.

Стаття 38. Охорона об'єктів тваринного світу на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду України

Порядок і вимоги щодо охорони та використання об'єктів тваринного світу на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду України встановлюються спеціальними актами законодавства України.

Стаття 39. Охорона, відтворення і використання рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тварин

Рідкісні і такі, що перебувають під загрозою зникнення в природних умовах на території України, види тварин підлягають особливій охороні і заносяться до Червоної книги України.

Порядок і вимоги щодо охорони, відтворення і використання цих видів тварин визначаються Положенням про Червону книгу України, яке затверджується Верховною Радою України.

Види тварин, не занесені до Червоної книги України, але є рідкісними і такими, що перебувають під загрозою зникнення, за рішенням Міністерства охорони навколишнього природного середовища України заносяться до переліків видів тварин, що підлягають особливій охороні.

Визначення видів і встановлення порядку охорони, відтворення і використання тварин, занесених до зазначених переліків, здійснюються Міністерством охорони навколишнього природного середовища України, із урахуванням висновків наукових організацій.

Правила добування рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тварин для розведення в спеціально створених умовах, а також у науково-дослідних та інших цілях встановлюються Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

Стаття 40. Розведення в неволі рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тварин

Розведення в неволі рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тварин може дозволятися з метою їх збереження, охорони і відтворення, якщо цього неможливо досягнути в природних умовах, а також у науково-дослідних цілях.

Дозволи на право займатися розведенням у неволі рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тварин видає Міністерство охорони навколишнього природного середовища України.

Для забезпечення збереження генетичного фонду рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тварин наукові установи й організації проводять дослідження штучного розведення тварин, створюють центри та «банки» зберігання необхідного для цього генетичного матеріалу.

Стаття 41. Зоологічні колекції

Створення і поповнення зоологічних колекцій (живих колекцій зоопарків, зоосадів, океанаріумів тощо, а також у вигляді колекцій опудал, препаратів, частин і залишків тварин) шляхом вилучення тварин з природного середовища провадиться підприємствами, установами, організаціями та громадянами лише за дозволами, що видаються Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

Зоологічні колекції, що становлять наукову, культурно-освітню, навчально-виховну або естетичну цінність, підлягають державному обліковi.

Створення, поповнення, зберігання, використання, відчуження та державний облік зоологічних колекцій, торгівля ними, а також ввезення в Україну, пересилання і вивезення за її межі здійснюються за правилами, що встановлюються Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

Стаття 42. Подання допомоги тваринам у разі їх захворювання або загрози загибелі під час стихійного лиха та надзвичайних екологічних ситуацій

Користувачі об'єктів тваринного світу зобов'язані подавати допомогу диким тваринам в разі виникнення стихійного лиха та надзвичайних екологічних ситуацій, які загрожують існуванню тварин, негайно інформувати про це органи Міністерства охорони навколишнього природного середовища України.

Добування та використання диких тварин, які зазнають лиха, забороняється.

Стаття 43. Охорона тварин під час застосування засобів захисту рослин, стимуляторів їх росту, мінеральних добрив та інших препаратів

Під час застосування засобів захисту рослин, стимуляторів їх росту, мінеральних добрив та інших препаратів, що використовуються у народному господарстві, повинні враховуватися вимоги щодо охорони тваринного світу і середовища перебування тварин.

Підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані вживати заходів до забезпечення запобігання захворювання і загибелі тварин під час зберігання, транспортування та застосування зазначених препаратів.

Правила застосування засобів захисту рослин, стимуляторів їх росту, мінеральних добрив та інших препаратів, а також переліки зазначених препаратів і речовин, використання яких дозволяється в господарській діяльності, способи їх застосування погоджуються з Міністерством охорони здоров'я України та Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

Стаття 44. Обмеження або заборона застосування на окремих територіях засобів захисту рослин, стимуляторів їх росту, мінеральних добрив та інших препаратів

З метою запобігання загибелі тварин і погіршення середовища їх перебування Міністерство охорони навколишнього природного середовища України та його органи на місцях за погодженням з місцевими державними адміністраціями можуть визначати окремі території, на яких обмежується або забороняється застосування хімічних засобів захисту рослин, стимуляторів їх росту, мінеральних добрив та інших препаратів.

Стаття 45. Переселення, акліматизація і схрещування тварин

Переселення тварин у нові місця перебування, акліматизація нових для фауни України видів тварин, а також заходи щодо схрещування диких тварин допускаються в науково-дослідних і господарських цілях з урахуванням висновків відповідних наукових організацій з дозволу органів Міністерства охорони навколишнього природного середовища України за погодженням із спеціально уповноваженими державними органами в галузі ведення мисливського і рибного господарства.

Самовільне переселення, акліматизація і схрещування тварин забороняється.

Підприємства, установи, організації та громадяни, які утримують чи розводять у неволі або напіввільних умовах диких тварин, а також свійських тварин, які можуть схрещуватися з дикими тваринами або заподіяти їм шкоду, зобов'язані вживати заходів до запобігання виходу цих тварин у природне середовище.

Стаття 46. Охорона тваринного світу від шкідливого впливу продуктів біотехнології

Створення нових штамів мікроорганізмів, біологічно активних речовин, виведення генетично змінених організмів, виробництво інших продуктів біотехнології здійснюються лише на підставі позитивних висновків державної екологічної експертизи.

Використання зазначених організмів і речовин без позитивних висновків екологічної експертизи забороняється.

Стаття 47. Урахування вимог охорони тваринного світу при встановленні екологічних нормативів

Під час розробки та встановлення нормативів екологічної безпеки (гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин в об'єктах навколишнього природного середовища, гранично допустимого вмісту забруднюючих речовин в кормах, гранично допустимих рівнів акустичного, електромагнітного, радіаційного та іншого шкідливого впливу), а також гранично допустимих викидів і скидів у навколишнє природне середовище забруднюючих хімічних речовин, рівнів шкідливого впливу фізичних і біологічних факторів повинні враховуватися вимоги щодо охорони тваринного світу та середовища перебування тварин.

Затвердження нормативів екологічної безпеки та лімітів добування диких тварин здійснюється Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

Стаття 48. Ввезення в Україну і вивезення за її межі об'єктів тваринного світу

Ввезення в Україну і вивезення за її межі об'єктів тваринного світу здійснюється за правилами, що встановлюються Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

Стаття 49. Обмеження прав власників і користувачів природних ресурсів в інтересах охорони, раціонального використання та відтворення тваринного світу

З метою охорони, раціонального використання та відтворення тваринного світу права власників і користувачів землі, лісів та інших природних ресурсів можуть бути обмежені і на них можуть покладатися відповідні обов'язки згідно з чинним законодавством України.

Розділ IV.
МОНІТОРИНГ, ДЕРЖАВНИЙ ОБЛІК І КАДАСТР ТВАРИННОГО СВІТУ

Стаття 50. Моніторинг тваринного світу

Моніторинг тваринного світу є складовою частиною моніторингу навколишнього природного середовища і здійснюється відповідно до Закону України про охорону навколишнього природного середовища.

Стаття 51. Державний облік тварин та облік їх добування. Державний кадастр тваринного світу

Для забезпечення охорони й організації раціонального використання тваринного світу проводиться державний облік тварин та облік обсягів їх добування, а також ведеться державний кадастр тваринного світу, який містить систематизовану сукупність відомостей про географічне поширення видів (груп видів) тварин, їх чисельність і стан, характеристики середовища їх перебування і сучасного господарського використання та інші необхідні дані.

Порядок ведення обліку тварин та обсягу їх добування встановлюється Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

Порядок ведення державного кадастру тваринного світу визначається Кабінетом міністрів України.

(Закінчення на 14-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ТВАРИННИЙ СВІТ

(Закінчення. Початок на 10—13-й стор.).

Розділ V.

КОНТРОЛЬ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ, ВИКОРИСТАННЯ І ВІДТВОРЕННЯ ТВАРИННОГО СВІТУ

Стаття 52. Державний контроль у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу

Державний контроль у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу здійснюється Кабінетом Міністрів України, Міністерством охорони навколишнього природного середовища України та його органами на місцях, місцевими органами державної виконавчої влади, іншими державними органами, а також органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства України.

Порядок здійснення державного контролю за охороною, використанням і відтворенням тваринного світу визначається цим Законом та іншими актами законодавства України.

Стаття 53. Громадський контроль у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу

Громадський контроль у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу здійснюється громадськими інспекторами охорони навколишнього природного середовища.

Повноваження громадських інспекторів у галузі контролю за охороною, використанням і відтворенням тваринного світу визначаються відповідно до положення, що затверджується Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

Стаття 54. Компетенція спеціально уповноважених державних органів щодо контролю за охороною, використанням і відтворенням тваринного світу

Міністерство охорони навколишнього природного середовища України і його органи на місцях мають право:

координувати роботу інших спеціально уповноважених органів державної виконавчої влади в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу і здійснювати контроль за діяльністю підприємств, установ, організацій і громадян у галузі охорони, використання і відтворення об'єктів тваринного світу;

контролювати додержання встановленого порядку обліку тварин та обліку їх використання;

ставити вимоги до фізичних та юридичних осіб щодо усунення порушень законодавства у галузі охорони, використання і відтворення об'єктів тваринного світу;

припиняти в установленому порядку використання об'єктів тваринного світу, яке ведеться з порушенням законодавства;

в установленому порядку зупиняти тимчасово роботи, під час проведення яких порушуються правила, норми та інші вимоги щодо охорони і використання тваринного світу, середовища перебування, умов розмноження і шляхів міграції тварин, до усунення порушень;

припиняти незаконні дії або анулювати дозволи та встановлювати обмеження на добування, всі види використання, утримання, реалізацію, вивезення з України і ввезення на її територію диких тварин;

здійснювати контроль за торгівлею мисливськими трофеями і виготовленням виробів з них;

подавати позови про відшкодування збитків і втрат, заподіяних підприємствами, установами, організаціями та громадянами внаслідок порушення законодавства про охорону, використання і відтворення об'єктів тваринного світу.

Органи Міністерства охорони навколишнього природного середовища України мають й інші права відповідно до законодавства України.

Стаття 55. Права службових осіб органів контролю та управління в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу

Службові особи спеціально уповноважених державних органів контролю та управління в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу відповідно до законодавства мають право:

давати обов'язкові до виконання вказівки (приписи) про усунення порушень у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу;

перевіряти документи на право використання об'єктів тваринного світу, зупиняти транспортні (плавучі) засоби та проводити огляд речей, транспортних засобів і суден, знарядь полювання і рибальства, добутої продукції та інших предметів;

доставляти осіб, що порушують законодавство у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу, в органи внутрішніх справ, місцеві органи влади;

вилучати у осіб, що порушують законодавство в галузі охорони і використання тваринного світу знаряддя добування тварин (в тому числі рибних запасів), плавучі і транспортні засоби, обладнання та предмети, що були знаряддям правопорушення, незаконно добуту продукцію, а також відповідні документи;

проводити фотографування, звукозапис, кіно- і відеозйомку як допоміжний засіб для попередження і розкриття порушень законодавства в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу;

викликати громадян та посадових осіб для дачі усних або письмових пояснень у зв'язку з порушенням ними законодавства в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу;

складати протоколи та розглядати справи про адміністративні правопорушення в галузі охорони, використання і відтворення об'єктів тваринного світу.

Для здійснення державного контролю за охороною, використанням і відтворенням тваринного світу у Міністерстві охорони навколишнього природного середовища України та його органах на місцях можуть створюватися спеціальні підрозділи.

Під час виконання службових обов'язків державні інспектори спеціальних підрозділів мають право на носіння форми встановленого зразка, а також табельної зброї та інших спеціальних засобів відповідно до законодавства України.

Державні інспектори спеціальних підрозділів підлягають обов'язковому соціальному страхуванню. Держава гарантує їм соціальний захист.

Порядок та умови страхування державних інспекторів спеціальних підрозділів та їх соціального захисту встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 56. Правовий захист працівників, які здійснюють охорону і контроль у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу

Працівникам підприємств, установ та організацій, які здійснюють контроль у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу, гарантується правовий захист їх честі, гідності, здоров'я і життя відповідно до законодавства України.

Стаття 57. Стимулювання в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу

Порядок стимулювання працівників спеціально уповноважених державних органів та громадських інспекторів у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Розділ VI.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОХОРОНУ, ВИКОРИСТАННЯ І ВІДТВОРЕННЯ ТВАРИННОГО СВІТУ

Стаття 58. Відповідальність за порушення законодавства України в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу

Порушення законодавства України в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову і кримінальну відповідальність.

Відповідальність за порушення законодавства в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу несуть особи, винні в:

порушенні порядку надання об'єктів тваринного світу в користування;

незаконному вилученні об'єктів тваринного світу з природного середовища;

самовільному спеціальному використанні об'єктів тваринного світу;

перевищенні лімітів і порушенні інших вимог використання об'єктів тваринного світу;

невиконанні вимог державної екологічної експертизи;

порушенні вимог щодо охорони середовища перебування, умов розмноження і шляхів міграції тварин, самовільному випалюванні сухої рослинності або її залишків;

порушенні правил зберігання, транспортування, застосування засобів захисту рослин, стимуляторів їх росту, мінеральних добрив та інших речовин (препаратів);

порушенні правил створення, поповнення, зберігання, використання та державного обліку зоологічних колекцій, торгівлі ними, а також встановленого порядку пересилання, ввезення в Україну і вивезення за її межі;

самовільному або з порушенням встановленого порядку переселенні, акліматизації та схрещуванні тварин, а також виведенні і використанні генетично змінених організмів;

жорстокому поводженні з тваринами;

приховуванні та перекрученні інформації про стан і чисельність об'єктів тваринного світу та їх використання;

невжитті заходів щодо запобігання загибелі тварин, погіршенню середовища їх перебування та ліквідації негативного впливу на тваринний світ;

порушенні порядку придбання, реалізації, пересилання і вивезення за межі України, ввезення на її територію диких тварин та інших об'єктів тваринного світу;

невиконанні вимог щодо охорони видів тварин, занесених до Червоної книги України або до переліків видів тварин, що підлягають особливій охороні;

виготовленні, зберіганні, реалізації та застосуванні заборонених знарядь добування тварин;

невиконанні розпоряджень органів, що здійснюють охорону і державний контроль у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу.

Законодавством України може бути встановлена відповідальність і за інші порушення законодавства в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу.

Підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані відшкодувати шкоду, заподіяну ними внаслідок порушення законодавства в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу, в порядку та розмірах, встановлених законодавством України.

Незаконно добуті (зібрані) об'єкти тваринного світу, виготовлена з них продукція, знаряддя правопорушення підлягають конфіскації у встановленому законодавством України порядку.

Дикі тварини й інші об'єкти тваринного світу, що ввезені в Україну або вивозяться за межі її території з порушенням діючих правил і міжнародних угод, підлягають безоплатному вилученню і реалізуються згідно з правилами, встановленими Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.

У разі вилучення незаконно добутих живих тварин повинні бути вжиті заходи до їх збереження і, при можливості, — повернення у природне середовище.

Розділ VII.

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ТВАРИННОГО СВІТУ

Стаття 59. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором, укладеним і належним чином ратифікованим Україною, встановлені інші правила, ніж ті, що містяться в цьому законі, то застосовуються правила міжнародного договору.

Україна бере участь у міжнародному співробітництві з питань охорони та раціонального використання тваринного світу.

Президент України Л. КРАВЧУК.

м. Київ

Бізнес-контакт

ПРИВАТНА ФІРМА ПРАЦЮЄ НА МІСТО

У Чернівцях почали приватизовувати житло. Перед апартаментами майнового відділу міськвиконкому не меншають черги бажаючих якнайшвидше одержати відповідні документи на право володіння власністю. Як правило, поспішають з цим люди літнього віку. І їх можна зрозуміти — квапить старість, хочеться залишити по собі добру пам'ять дітям.

Скільки не намагався міськвиконком заспокоїти ветеранів, що, мовляв, не варто піддаватися ажіотажу, що всім їм буде приділено належну увагу, але черги від того не зменшилися. Тоді власті пішли іншим шляхом — вони видали ліцензію на право приватизації житла приватній фірмі з торгівлі нерухомістю «Партнер».

Сьогодні ще рано говорити про зрушення, які намітились у результаті цього. Але те, що людям стало легше, — то факт. «Партнер» працює над приватизацією відомчого житла. На відміну від міськвиконкому він забезпечив висококласний сервіс для своїх клієнтів. Фірма бере на себе всі клопоти з оформленням документації. Залишається тільки через певний час (його обумовлює агент) прийти й одержати приватизаційне свідоцтво. Коштує ця послуга 20 тисяч карбованців. Але люди платять такі гроші, бо переконані, що краще труснути гаманцем, аніж загубити здоров'я й нерви в чергах, походеньках до житлово-експлуатаційних контор, інвентаризаційних бюро.

Директор фірми «Партнер» Жорж Струк так коментує ситуацію: «Щедрих дивідендів від участі в приватизації ми не очікуємо. Але своїм сумлінним, фірмовим обслуговуванням городян хочемо заробити високу репутацію в міськвиконкомі. І таким чином стати його постійним партнером у довгому процесі приватизації не лише житлових, а й промислових та інших об'єктів. А там, можливо, він залучить нас і до торгівлі нерухомістю в масштабах міста».

Василь БАБУХ,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернівецька область.

ПРИВАТБАНК
КОММЕРЧЕСКИЙ БАНК

УСКОРЕННЫЕ РАСЧЕТЫ

"ПРИВАТБАНК" - это более 50 корреспондентских счетов во всех странах бывшего Советского Союза.
"ПРИВАТБАНК" - инициатор создания Международной Клиринговой Палаты "Экспресс", в которую входят 32 банка стран СНГ и Балтии.
Открывайте корреспондентский счет Вашего Банка в "ПРИВАТБАНКЕ" сегодня ! - Это электронная система платежей в реальном времени.
Платежи через "ПРИВАТБАНК" не останавливались ни на один день.

За будь-якої погоди барометр "ПРИВАТБАНКУ" вказує на ясно.

ВАЛЮТНЫЕ ОПЕРАЦИИ

Открытие текущих валютных счетов.
Конвертация валюты.
Проведение банковских расчетов по экспортно-импортным операциям.

Опади можуть бути скрізь, крім справ "ПРИВАТБАНКУ".

СОВРЕМЕННАЯ ФИНАНСОВАЯ СИСТЕМА

Основан в марте 1992 г. рядом крупных частных коммерческих фирм.
Начав с уставного фонда в 50 миллионов рублей, всего за год работы достигнут баланс более 30 миллиардов карбованцев.

РАЗМЕЩЕНИЕ СВОБОДНЫХ СРЕДСТВ

Новая услуга - текущий депозитный счет предприятия.
Это новая степень финансовой свободы.
Начисление процентов на проценты - ежедневно.
Минимальный срок вклада - 14 дней.
Ускоренный возврат средств на Ваш расчетный счет по Вашему требованию.
Каждый карбованец работает каждый день !

Дощ зрощує майбутні сходи. "ПРИВАТБАНК" - Ваш достаток.

ФОНДОВЫЕ ОПЕРАЦИИ

"ПРИВАТБАНК" обладает разрешением Министерства финансов Украины на выпуск и обращение ценных бумаг.

Гідрометцентр прогнозує. "ПРИВАТБАНК" - гарантує.

ДОРОЖЕ ЗОЛОТА ТОЛЬКО КЛИЕНТ !

*320070 , УКРАИНА, Днепропетровск, ул. Серова-Набережная, 5А. Телефон (0562) **41-20-01**.*
*Филиал "ПРИВАТБАНКА" в Киеве : Киев, ул. Ленина, 84. Телефон (044) **225-72-87**, **224-10-14**.*

Дизайн и верстка АРТmachine (0562) 47-84-07

Міжнародна юридична конференція

«Правові основи бізнесу у країнах Заходу»

Для українського підприємця участь у конференції — це реальні можливості

придбання нерухомості за кордоном та формування власних паралельних економічних структур,
для вивчення умов створення власного бізнесу в офф-шорних зонах США,
надання послуг західними банками, страховими та консалтинговими компаніями,
укладання довгострокових контрактів з провідними юридичними фірмами та банками країн Заходу, кваліфікованого ведення справ в арбітражному суді,
створення юридично надійної системи захисту власних проектів, договірних відносин та вкладів за кордоном тощо.

Організатори — Український юридичний фонд при сприянні Міністерства економіки України та Міністерства фінансів США.

Українським учасникам семінару гарантовані:

пріоритетне обслуговування в західних банках-учасниках конференції, пакети нормативних юридичних документів та довідкового матеріалу щодо ведення бізнесу на Заході, безпосередній контакт, консультації та рекомендації майже ста провідних спеціалістів США та Європи у галузі права, банків, бухгалтерського обліку, страхування, менеджменту тощо.

Кількість українських учасників обмежена квотою у 250 чоловік.

Контактний телефон: (044) 229-20-58.
Факс: (044) 229-52-64.

«МАСТАК—ЮГ»:

ДО УВАГИ КЕРІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ, ВІДДІЛІВ ПОСТАЧАННЯ, ЗБУТУ, АСУ

Спільне мале підприємство «МАСТАК — ЮГ» пропонує абонентні місця комерційної телеінформаційної мережі СИТЕК. Вартість абонентного місця включає реєстраційну та абонентну плати, за необхідності здійснюється поставка технічних і програмних засобів, які дозволяють працювати в СИТЕК, та їх установлення «під ключ» з одноденним навчанням. Придбавши абонентне місце, ви одержуєте доступ до інформаційних, комерційних та комунікаційних послуг мережі. Серед них:
— можливість пошуку партнерів та укладення угод без посередників;
— одержання інформації з провідних бірж СНД напередодні торгів;
— доступ до комерційних банків даних;
— електронна дошка оголошень;
— одержання електронних видань;
— поширення антивірусних програм;
— послуги сітьового розрахункового центру з криптозахистом інформації та сервісом електронного підпису;
— електронна пошта по території СНД і за кордон;
— вхід у мережі пакетної комутації.

Крім того, абонентне місце СИТЕК — один із способів вкладення коштів. Ціна абонентного місця постійно зростає. За необхідності ви можете продати його, причому реєстраційна та абонентна плати зберігаються.

Якщо вас зацікавили наші пропозиції, пишіть нам за адресою: 334512, Керч — 12, а/с 20. СМП «МАСТАК — ЮГ».
Дзвоніть по телефонах: (06561) 1-18-32, 1-08-57, 1-08-64.

Продаємо за карбованці у Києві найекономічніші лазерні принтери фірми SHARP: JX-9500H і JX-9600H

При сполучності з HP-LJ II і HP-LJ III:
- швидкість друку в два рази вище;
- витратні матеріали в два рази дешевші.

Гарантія - 1 рік
МНВП "Технограф"
271-34-48
271-34-93

ЗАЧИНИЛИ ДВЕРІ ПЕРЕД НОСОМ У... ЗБІРНОЇ

ЗБІРНА УКРАЇНИ — «ДИНАМО» (КИЇВ). 2:2 (2:0). Товариський матч. Київ. Республіканський стадіон. 4 квітня. Судді С. Татулян, С. Шебек, С. Дзюба (всі — Київ).

ЗБІРНА УКРАЇНИ: Шутков, Бежинар, Похлєбаєв, Дірявка, Попов (Яковенко, 46), Полунін (Кандауров, 46), Михайленко, Захаров (Шкапенко, 46), Топчієв (Ковалець, 46), Леоненко, Коновалов.

«ДИНАМО»: Мартінкенас, Лужний, Пономаренко, Алексаненков, Зуєнко (Безсмертний, 46), Сукіасян (Зав'ялов, 46), Мізін, Грицина, Хруслов, Ребров, Шаран.

ГОЛИ: Бежинар (10, з пенальті), Полунін (17), Грицина (50), Зав'ялов (80).

Обидві команди, тренери, судді за півгодини перед виходом на поле метушилися в мавританському дворику стадіону. В шоковому стані перебували й керівники національної федерації. І неясно було: чи відбудеться поєдинок взагалі. А неподалік вирувала товкучка, смажилися шашлики, лунала музика. І нікому не було діла до того, що цвіт українського футболу, а точніше — національна збірна, установку на гру проводила в... тісному коридорі.

— З такою відвертою зневагою зустрічаюся вперше, — з сумом сказав мені наставник збірної Олег Базилевич.

Потім усі гуртом нарешті розмістилися в одній роздягальні: обидві команди, тренери і судді.

Що ж сталося? Про це запитав віце-президента Федерації футболу України Євгена Котельникова.

— Цей матч проходив під егідою Міністерства у справах молоді і спорту, якому, до речі, належить ця споруда. Але директор її Сергій Дємидов поставив умову: платіть два з половиною мільйони за оренду. Виявляється, що міністерство вже сплатило гроші — 120 тисяч карбованців. Є всі документи, розпорядження. Але Сергій Сергійович сказав, що міністерство для нього не указ. І взагалі він образився на федерацію і на збірну, що вона товариський матч зі збірною Ізраїлю проводитиме не на «його» стадіоні, а в Одесі.

Сміх та й годі...

Сам матч був досить цікавий і видовищний. І приніс обопільну користь. Усі голи були ефектні. Отже, репетиція для збірної виявилася вдалою. Все було б гаразд, якби не такий вияв «гостинності» з боку дирекції Республіканського стадіону.

Віктор ГЕНЧУК.

Футбол

«ПІЛЮЛЯ» ДЛЯ ЛІДЕРА

Чемпіонат країни з футболу. Вища ліга. 19 тур.

«Нива» — «Динамо». 0:1 (0:1). 22000 глядачів. Суддя Сидор (Львів). Гол: Ребров (23).

«Карпати» — «Таврія». 2:0 (1:0). 6500 глядачів. Суддя П'яних (Донецьк) Голи: Бойчишин (26). Кардаш (79).

«Волинь» — «Верес». 1:0 (1:0). 8000 глядачів. Суддя Дердо (Іллічівськ). Голи: Гащин (19, з пенальті).

«Кривбас» — «Шахтар». 2:2 (2:0). 8000 глядачів. Суддя Стоян (Алчевськ). Голи: Лютий (19), Ніченко (43) — у господарів; Матвєєв (47, з пенальті), Онопко (85) — у гостей.

«Металург» — «Металіст». 1:2 (0:1). 7000 глядачів. Суддя Везуглий (Луцьк). Голи: Артюхін (47) — у господарів; Прудиус (26), Кандауров (87) — у гостей.

«Буковина» — «Торпедо». 0:1 (0:0). 2100 глядачів. Суддя Лисенко (Одеса). Гол: Єсипов (84).

«Кремінь» — «Зоря-МАЛС». 1:0 (0:0). 9000 глядачів. Суддя Шебек (Київ). Гол: Янковський (80).

«Чорноморець» — «Дніпро». 1:0 (1:0). 5000 глядачів. Суддя Хіблін (Хмельницький). Гол: Кулик (13).

	В	Н	П	М	О
ДНІПРО	12	4	3	33—13	28
ДИНАМО	10	7	2	26—8	27
ШАХТАР	8	8	3	28—16	24
Чорноморець	10	3	6	24—21	23
Металіст	9	5	5	27—19	23
Карпати	6	8	5	22—20	20
Волинь	8	3	8	24—30	19
Буковина	7	4	8	18—15	18
Металург	6	6	7	22—21	18
Таврія	7	3	9	15—20	17
Кривбас	5	6	8	18—26	16
Кремінь	5	6	8	11—25	16
Торпедо	5	5	9	18—21	15
Верес	5	4	10	16—26	14
ЗОРЯ-МАЛС	5	3	11	14—31	13
НИВА	4	5	10	11—15	13

Матчі туру спостерігало **67.600** глядачів. Непогано, чи не правда? Хоча російська «Комсомольская правда» в найкращих шовіністичних тонах, інформуючи своїх читачів про український чемпіонат, стверджує, що, нібито, відбувається він на стадіонах з майже порожніми трибунами.

У суперечці бомбардирів до чільної групи входять: **Гусєв («Чорноморець»), Дикий («Волинь»), Матвєєв («Шахтар») — по 8 м'ячів, Колесник («Металіст») і Мущинка («Металург») — по 7.**

У трійці лідерів усе залишилося без змін. Хоча, якщо бути точним, то дистанція між дніпропетровцями і киянами скоротилася до очка. Динамівці зусиллями Реброва добилися виїзної перемоги в Тернополі. До речі, київське «Динамо» не програє ось уже 15 матчів поспіль.

А от «Дніпро» вперше в другому колі скуштував гірку пілюлю невдачі. Фатальною стала для нього тринадцята хвилина поєдинку в Одесі проти «Чорноморця», коли Кулик пробив метрів з 25-ти штрафний, і м'яч рикошетом влучив у ворота гостей. Щоправда, дніпропетровці дуже старалися врятувати бодай очко, були активні, створили чимало гострих моментів. Але не їм цього разу усміхнулася доля.

Цікавий епізод стався в Чернівцях, де «Буковина» приймала «Торпедо». З центра поля штрафний бив запорізький футболіст Єсипов. Воротар господарів Куниця необачно вийшов з воріт, і м'яч опинився в сітці. Таке, погодьтеся, трапляється не часто...

Віктор СТАНКЕВИЧ.

Перехідна ліга

НЕЗАТИШНО В РІДНИХ СТІНАХ

Стартовий тур другого кола приніс кілька несподіваних результатів. На своєму полі втратив очко лідер «Антрацит». Це сталося у зустрічі з аутсайдером — «Гірником» із Харцизька — 0:0.

Не допомогли рідні стіни «Ниві-Борисфену» з Миронівки. Клуб приймав свого переслідувача — «Нафтохімік» (Кременчук). Гості вже у першому таймі провели два м'ячі після ударів Хланя (23) і Бояра (30). У перерві численні консультанти «Ниви-Борисфена» намагалися внести корективи у дії господарів. На поле у другому таймі дійсно вийшла відмобілізована команда, але «Нафтохімік» дав змогу їй забити у свої ворота лише один гол. Це зробив Михно на 67-й хвилині. 2:1 — переміг «Нафтохімік».

Результати решти поєдинків 18 туру: «Андезит» (Хуст) — «Промінь» (Воля-Баранецька) — 1:0, «Лисоня» (Бережани) — «Авангард» (Жидачів) — 0:3, «Олімпік» (Харків) — «Електрон» (Ромни) — 1:1, «Море» (Феодосія) — «Океан» (Керч) — 1:0, «Шахтар» (Горлівка) — «Динамо» (Луганськ) — 1:1, «Прометей» (Шахтарськ) — «Прометей» (Дніпродзержинськ) — 5:0, «Фрунзенець» (Сакський район) — «Торпедо» (Мелітополь) — 2:0.

Мабуть, у цій лізі пристрасті вируватимуть й надалі. Про це свідчить становище лідерів. Зараз «Антрацит» і «Динамо» мають по 25 очок, «Фрунзенець» і «Нафтохімік» — по 24, «Нива-Борисфен» — 23.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Перша ліга

«ТЕМП» І «ЕВІС»: ШІСТЬ ІЗ ШЕСТИ

З кожним туром у стані лідерів боротьба загострюється. На дві путівки до вищої ліги зараз претендує 7—8 команд. Інші не збираються бути постачальниками очок. Тому від них можна чекати будь-яких сюрпризів. Однак футболісти шепетівського «Темпу», мабуть, не чекали їх від «Металурга». Бо несподіванкою для господарів став гол Зайцева на 16-й хвилині. Лідер кинувся відігруватися, але вдалося це зробити йому лише за п'ять хвилин до закінчення першого тайму. Відзначився Коляда. Омельчук тут же (42) вивів «Металург» уперед. Назрівала сенсація. Проте у другому таймі все стало на свої місця. Відомий форвард Кондратьєв забив два красивих м'ячі на 58-й та 67-й хвилинах. «Темп» здобув третю перемогу у другому колі — 3:2.

Максимум очок після перерви набрав і «Евіс». Миколаївці легко переграли у Чорткові «Кристал» — 3:0. Полстянов довів особистий рахунок забитих у першій лізі м'ячів до п'яти. На 15-й хвилині він реалізував пенальті, а на 42-й провів м'яч із гри. Останню крапку в цьому матчі поставив Уляницький.

Цікавим був матч у Полтаві, де «Ворскла», яка входить до лідируючої групи, приймала вінницьку «Ниву». Лише за сім хвилин до фінального свистка гостям вдалося врятувати очко після удару новобранця — Овчаренка. У господарів відзначився невтомний Пиндеєв (43).

Якщо «Нива» здобула очко, то «Нафтовик» втратив його на своєму полі у матчі з «Норд-АМ-Поділлям». Оновлена хмельницька команда вчинила гідний опір лідеру — 0:0.

Результати інших матчів: «Поліграфтехніка» — «Прикарпаття» — 0:0, «Шахтар» — «Приладист» — 0:0, «Хімік» — «Рось» — 3:2, «Скала» — «Десна» — 1:1, «Закарпаття» — «Автомобіліст» — 1:0.

Після двадцяти п'яти турів лідирують «Нива» і «Нафтовик», у яких по 34 очка. «Темп» має 33 очка, «Ворскла» і «Прикарпаття» — по 30.

Друга ліга

«ЧОРНОМОРЕЦЬ» БЕЗ ТИЛІВ?

Центральний матч відбувся у Черкасах, де «Дніпро» приймав херсонську «Таврію». Той, хто прийшов на стадіон, не пошкодував, бо суперники були гідні один одного. І до останньої хвилини важко було передбачити результат гри. Матвіїв за вісім хвилин до закінчення гри забив красивий гол, та гості не знітилися і кинулися відігруватися. Але було пізно. 1:0 переміг «Дніпро».

Такий же результат зафіксовано у матчі краснопільського «Явора» з житомирським «Хіміком». Господарям перемогу приніс влучний удар Пронін на 32-й хвилині.

Зливу м'ячів побачили нечисленні глядачі на київському стадіоні СКА. Оновлена столична команда пропустила гол від севастопольської «Чайки» на 9-й хвилині. Та згодом Стоянов (16) зрівняв рахунок, а до кінця тайму севастополець Таранов (38) вивів уперед... киян. Він влучив у свої ворота. У другому таймі «Чайка» диктувала свої умови господарям, а Таранов на 69-й хвилині провів ще один м'яч. Цього разу він влучив у ворота «Оріяни». Остаточний рахунок 4:3 на користь «Чайки».

Засмутили своїх прихильників дублери «Чорноморця», програвши вдома «Галичині» — 0:1.

Інші команди зіграли так: «Зірка» (Кіровоград) — «Дністер» (Заліщики) — 3:1, «Шахтар-2» — «Газовик» (Комарне) — 5:1, «Дружба» (Осипенко) — «Вагонобудівник» (Стаханов) — 1:1, «Азовець» (Маріуполь) — «Бажановець» (Макіївка) — 3:1.

На чолі турнірної таблиці — «Дніпро» (Черкаси), 27 очок.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

У Києві, в приміщенні цирку, пройшов чемпіонат країни з каратедо (змагання з фул-контакту) серед любителів. Переможцями у вазі 55 кг — В. Глазирін (Севастополь); 60 кг — Ю. Бондаренко (Запоріжжя); 65 кг — М. Коренєв (Суми); 70 кг — О. Тищенко (Донецьк); 75 кг — А. Богданов (Одеса); 80 кг — В. Куницький (Севастополь); 85 кг — І. Вовчанчин (Харків); 90 кг — О. Півгило (Севастополь), понад 90 кг — А. Прилуцький (Севастополь).

Окрім цього турніру відбулося змагання юнаків, проводилися рейтингові бої у професіоналів. А потім відбувся поєдинок за звання чемпіона МАНОКК. Киянин Геннадій Супруненко переміг севастопольця Олега Єрмакова.

Телебачення

СЕРЕДА 7 квітня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 Свічадо.
8.50 Док. фільм «Богородиця».
9.25 Чарівний промінь.
10.00 Наук.-поп. фільм «Українська художня школа».
10.35 Шкільний екран. 7 кл. Фізика. Тиск у рідинах і газах. Архімедова сила.
10.55 Екран пригодницького фільму. Худ. телефільм «Помилка Тоні Вендіса». 1 серія.
12.00 УТН.
12.10 Село і люди.
16.00 УТН.
16.10 Фант-лото «Надія».
17.20 Наук.-поп. фільм «Сумне і світле свято наше».
17.40 Концерт хору Укртелерадіокомпанії.
18.10 Сьогодні — Всесвітній день здоров'я. Наше серце.
18.40 Дні культури Бурятії в Україні. Телефільм «Бурятські візерунки». (Бурятське ТБ).
19.00 УТН.
19.20 Благовіщення Пресвятої Богородиці. Відеорепортаж із святкового Богослужіння у Володимирському соборі.
19.50 За і проти.
20.20 Концерт при свічах.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.35 Акценти.
21.50 Золоті ворота.
22.20 Кубок України з футболу. «Карпати» — «Металург». 2 тайм.
23.05 Екран пригодницького фільму. Худ. телефільм «Помилка Тоні Вендіса». 2 серія.
0.10 УТН.
0.20 Духовна музика.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Новини.
8.20 Мультфільм.
8.35 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.20 Прем'єра док. телефільму «Циганське щастя».
10.10 Наш музичний клуб.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Острів». Худ. телефільм. 1 і 2 серії.
13.30 Мультфільми.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 «КОАПП». Мультфільм. 15—17 серії.
15.45 Джем.
16.15 Клуб «700».
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 Програма «Здоровенькі були».
17.50 Азбука власника.
18.00 Погода.
18.05 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.50 Після прем'єри: роздуми, зустрічі, долі.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 ТБ-версія.
21.20 Футбол. Ліга чемпіонів. «Гетеборг» (Швеція) — «Мілан» (Італія).
23.20 Новини.
23.40 Футбол. Ліга чемпіонів.
0.30 Прес-експрес.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 Час ділових людей.
7.55 Ранковий концерт.
8.15 Безшумні лідери.
8.45 Мульти-пульти.
8.50 Золота гілка.
9.20 Балет Санкт-Петербурга.
10.00 Ляси.
10.30 Концерт джазової музики.
11.00 «Пан оформлювач». Худ. фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 Програма «Ретро».
13.55 Пілігрим.
14.40 Дозвілля. Під знаком Риби.
15.00 Бізнес: нові імена.
15.15 Там-там-новини.
15.30 Студія «Рост». Музичний клас.
16.00 ТрансРосефір. «Далекий Схід».
16.45 Християнська програма.
17.15 Свято кожного дня.
17.20 Мистецький салон. Вітальня Миколи Лисенка.
18.00 На сьомій сесії Верховної Ради України.
19.00 Київська панорама.
19.20 «Хіала» інформує.
19.30 На сьомій сесії Верховної Ради України.
21.05 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 151 серія.
21.55 На сьомій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.15 Мультфільми.
13.30 Худ. фільм «Злодії в законі». Гостросюжетний фільм.
18.30 Мультфільми.
18.45 Худ. фільм «Кінг-Конг». Пригодницький фільм.
20.50 Інформаційна програма «Рулетка».

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, завідуючий відділом гуманітарних проблем; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

Рукописів не повертаємо.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 818583

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311063.